

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 23 de març del 1933

SUMARI

A les cinc i cinc minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Folch a l'honorable senyor Conseller Delegat, en relació a una reducció del servei ferroviari a la línia de Tarragona a Lleida.

Resposta del senyor Pi i Sunyer.

Prec del senyor Magre al senyor Conseller d'Agricultura i Economia, referent al preu del blat i la seva repercussió en el problema dels treballadors del camp de la Comarca de La Sagarra.

Resposta del senyor Mies, i rectificació del senyor Magre.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei per a la substitució dels Regidors proclamats en virtut de l'article 29 de la Llei electoral.

El senyor Tries de Bes defensa la proposició incidental demanant la suspensió de la discussió de l'article 3.^r i següents del Projecte.

Intervenció del senyor Fronjosa.

Contesta al senyor Tries de Bes, per la Comissió, el senyor Simó i Bofarull.

Rectificació del senyor Tries de Bes.

Es retira la proposició incidental.

El senyor Sol defensa un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana.

Li contesta el senyor Fontbernat, per la Comissió.

Rectificació del senyor Sol.

Manifestacions del senyor Duran i Ventosa sobre l'article 3.^r

El senyor Simó i Bofarull contesta al senyor Duran i Ventosa.

Rectificacions dels senyors Simó i Bofarull i Duran i Ventosa.

Es aprova l'article 3.^r del Projecte, en votació nominal, per 47 vots a favor i 12 en contra.

El senyor Rovira i Roure defensa un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a l'article 4.^t

Resposta del senyor Bilbeny, per la Comissió.

Rectificacions dels senyors Rovira i Roure i Bilbeny.

Explica el vot, en nom de la Minoria, el senyor Vidal i Guardiola.

Es retirat el vot particular.

Un altre vot particular de la mateixa Minoria és defensat pel senyor Rovira i Roure.

Parla, per la Comissió, el senyor Bilbeny, acceptant el vot particular, el qual resta incorporat al dictamen. Manifestacions del senyor Vidal i Guardiola.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Rest a aprovat l'article 4.ª, amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.

El senyor Vidal i Guardiola defensa un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a l'article 5.^a

Per la Comissió, li contesta el senyor Simó i Bojarull.

Rectificació del senyor Vidal i Guardiola.

En votació ordinària és rebutjat el vot particular, votant en contra els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.

També, en votació ordinària, és aprovat l'article 5.^a

Per la Minoria de Lliga Catalana, el senyor Sol defensa un vot particular a l'article 6.^a

Li contesta el senyor Espanya, per la Comissió.

El senyor Palacín parla per a al·lusions.

Nova intervenció del senyor Espanya, contestant al senyor Palacín.

El senyor Sol rectifica.

Retirat el vot particular, s'aprova l'article 6.ª, amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.

El senyor Rovira i Roure defensa un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a l'article 7.^a

Resposta del senyor Simó i Bojarull, per la Comissió.

Es rebutjat el vot particular, amb els vots a favor de la Minoria de Lliga Catalana.

S'aprova l'article 7.ª, amb els vots en contra de l'esmentada Minoria.

Lectura d'un vot particular addicional a l'article 8.ª, de la Lliga Catalana.

Defensa del vot particular pel senyor Vidal i Guardiola, i resposta del senyor Simó i Bojarull, per la Comissió.

Es rebutjat el vot particular, amb els vots a favor de la Minoria de Lliga Catalana.

Es dona lectura d'un article addicional, signat pels senyors Casanoves, Palacín, Riera, Tauler, Casademunt i Armendares.

Manifestacions del senyor Casanoves.

Intervenció del senyor Ventosa i Calvell.

Declaració del senyor Simó i Bojarull, de la Comissió.

Intervenció del senyor Conseller de Governació.

Rectificacions dels senyors Ventosa i Calvell, Selves i Casanoves.

Es suspèn la sessió, per deu minuts, per a reunir-se la Comissió.

Represa la sessió, el senyor Simó i Bojarull, per la Comissió, dona compte d'haver-se donat una nova redacció a la proposició de la Majoria.

Llegida la nova fórmula, i després d'unes paraules del senyor Ventosa i Calvell, és aprovat l'article addicional, en votació ordinària, havent votat en contra la Minoria de Lliga Catalana.

Rest a pendent de votació definitiva el dictamen de la Comissió.

Es reprèn la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya.

En ús de la paraula el senyor Tries de Bes, es suspèn la sessió.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a les nou menys cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller Delegat.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller d'Agricultura i Economia.)

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

D'una reducció de serveis ferroviaris

El Sr. PRESIDENT : El senyor Folch té la paraula.

El Sr. FOLCH : Senyors Diputats : Havent-

me assabentat que la Companyia del Nord, a la línia de Tarragona a Lleida (*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Governació.*) dintre de pocs dies ha de suprimir dos trens ascendents i dos descendents, la qual cosa significa un perjudici a les comarques afectades, faig un prec al company Conseller perquè el Govern de la Generalitat faci el que calgui per tal d'evitar aquests perjudicis als pobles afectats. Res més.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Amb molt gust trametem el prec que ha fet el senyor Folch al Conseller al qual més directament afecta, que és el de Treball i Obres Públiques, senyor Casals, i jo sols he d'afegir a aquest oferiment que faig de trametre aquest prec que, en el que en conjunt del Consell Executiu depengui, nosaltres hem de fer tot el possible perquè puguin quedar atesos els desigs, ben comprensibles i ben lògics, de les poblacions a les quals afecta la mesura de la Companyia del Nord, de la qual parlava el senyor Folch.

El Sr. FOLCH : Moltes gràcies.

El preu del blat a La Segarra

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Magre.

El Sr. MAGRE : Senyors Diputats : Es solament per a fer un prec al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, per veure si es pot trobar una fórmula pel malestar que existeix en la part treballadora de la comarca de La Segarra, sobretot en els de la terra. Els Sindicats Agrícoles d'aquesta comarca i la seva part comerciant, estan fent una política demagògica en contra del Govern, que diu que autoritza la importació de blat exòtic a les nostres terres. La prova és que el preu de taxa que existeix, que és de 25 pessetes, o siguin 46 pessetes els 100 quilos, a la comarca de La Segarra, valent-se d'aquesta política, no es compleix, paguen sota el preu de la taxa, en virtut del qual els pagesos d'aquelles terres es troben en un estat, com qui diu, revolucionari, i ara van a celebrar una assemblea que no sabem encara quin resultat donarà. En virtut d'això, jo tinc ací dades del Butlletí portantveu del Sindicat d'aquesta comarca; diu, entre altres coses que no ens afecten, que «Protestem que es permeti l'entrada de grans estrangers, quan aquí no sabem què fer dels produïts». Així és que, en virtut d'això, els preus baixos que es paguen pel blat, porten allà un malestar a la pagesia. Jo demano al senyor Conseller, doncs, que vegi de trobar una fórmula perquè aquesta gent pugui vendre als preus de taxa.

El Sr. CONSELLER d'Economia i Agricultura : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

El Sr. CONSELLER d'Economia i Agricultura : Realment, la situació del mercat de

grans no és pas molt falaguera, i no crec que les meves paraules puguin portar tranquil·litat al país respecte d'aquest particular. Les manifestacions del senyor Magre tenen dos aspectes. Un, l'esperit de protesta que sembla que diu que hi ha, que s'ha iniciat per aquelles terres de La Segarra, de la qual es vol fer responsable al Govern de la República, per la depreciació que sofreixen els cereals. Respecte a aquest particular, jo no puc dir-li més sinó que el Govern té establerta una taxa mínima i màxima del blat, i que dintre dels Decrets que regulen aquesta taxa hi ha les corresponents mesures per a evitar, si és que és evitable, el que es paguin per sota d'aquests preus. La pràctica demostra, una vegada més, la ineficàcia d'aquesta política intervencionista. Ara, a conseqüència de la situació del mercat, tot i fent-se transaccions — que jo podria dir il·legals —, el fet, la realitat, és que els comerciants estan comprant per sota preu; però altres vegades, també, quan les circumstàncies del mercat no són propícies, la taxa no ha servit tampoc com a preu regulador, perquè s'ha pagat per sobre de preu. En aquest sentit crec que l'única orientació que podem donar als productors és que acudeixin en forma deguda, formulant l'oportuna denúncia, contra aquells casos concrets que es puguin puntualitzar, perquè les disposicions legals imposen sancions de caràcter pecuniari a aquells comerciants que comprin per sota del preu de taxa. Però això és difícil de fer per quant, ordinàriament, són molts els que procuren aprofitar-se de les circumstàncies en què es troba el mercat i de les necessitats que senten els pagesos. I més en aquests moments, en què comença a ésser alarmant la retenció de les produccions en el graner; naturalment, hom sent la necessitat de desprendre's d'aquesta producció i de vendre-la, i d'aquesta necessitat hi ha qui se n'aprofita. En aquest sentit, i tan sols per si pot servir d'orientació, jo puc donar algunes dades, que no crec, per cert, que hagin de servir per a tranquil·litzar el país, però que almenys poden ésser útils en el sentit d'orientació. I, així, he de dir que, si bé és possible que entri blat estranger, jo puc assegurar que, des del mes de juliol, ha estat prohibida la importació a Espanya, i he de suposar que, encara que sigui possible aquest frau, és molt rar que pugui fer-se en grossa quantitat; per altra part, crec que només faria que la meua veu es deixés sentir en aquest Parlament, perquè les autoritats competents adoptin aquelles mesures que tendeixin en el possible a dificultar o impossibilitar aquesta entrada de blat estranger. Altrament, la situació del mercat és de depressió, depressió a la qual contribueix entre altres factors, però aquest d'una manera molt pronunciada, la proximitat de la collita immediata que, a jutjar de com es presenta l'any pròxim, es pot qualificar de bona. Si juntem aquesta perspectiva de la collita de l'any vinent amb els sobrants de la collita passada, no és difícil deduir que pugui millorar la situació.

En mans del Govern de la República està el mitjà poderós de l'aranzel, i sembla que no seria suficient la seva intervenció per a regular

el preu dels cereals. En aquest sentit, saben tots els senyors Diputats que, en el mes de juliol, va acabar la importació del blat estranger, que va ésser autoritzada sobre un volum aproximat de 200,000 tones. Aquella operació va merèixer unànims elogis de tots, pel ben regulada i l'oportunitat amb què es va emprar aquest cereal importat, que, de no haver-se importat, ens hauríem trobat en l'interior amb una situació molt crítica per manca de blat a Espanya. Aquella operació va quedar acabada al mes de juliol, i podem afirmar que les existències, l'*stock* que es va formar a conseqüència d'aquella importació, va restar esgotat abans de fer-se la recol·lecció de la collita. Cal advertir o recordar que, a conseqüència del règim de pluges, es va retardar la recol·lecció un mes, i això va fer que restessin ja esgotades les existències del blat d'importació. Si bé aquesta operació va estar ben regulada, en canvi varen fer-se manifestacions que, evidentment, han influït en el mercat, i que no era ben assenyat el fer-se. Jo recordo que en el mes de setembre passat, es va donar la impressió que la collita nacional excediria, aproximadament, d'1 milió de tones sobre les necessitats del mercat exterior. Es evident que, des d'aleshores, aquesta notícia ha planat constantment damunt del mercat de cereals d'Espanya. I tant és així, que així com les fàbriques de farina acostumaven a tenir un *stock* ordinàriament equivalent a un parell de mesos de treball, enguany cap fàbrica ha tingut un *stock* d'existències que representessin més de quinze dies de treball.

També cal tenir en compte que ha contribuït a això el fet que, a conseqüència d'aquell règim excessivament plujós, molts dels blats varen fermentar; i aquest fet, naturalment, va retreure els fabricants de farina en el sentit de fer-los-hi por l'acumular *stock*.

Degut a aquest cúmul de circumstàncies, en realitat, les manifestacions que podem fer respecte a la situació del mercat de cereals no són francament molt optimistes. Però jo crec una injustícia evident que d'això se'n vulgui derivar una qüestió política, que, en definitiva, representi un atac al nostre règim. Això ho crec molt injust. Cal tenir en compte que nosaltres, en atenció a les facultats que ens han estat delegades, poc podem influir sota aquest aspecte del problema econòmic. No podem fer altra cosa que posar en aquesta qüestió tota la nostra bona voluntat, marcar orientacions; però no podem fer altra cosa, perquè no comptem amb mitjans efectius per a poder intervenir d'una manera eficaç. Però sapigueu que, per part meua i de tot el Govern de Catalunya, els pagesos trobaran una decidida voluntat de marcar les possibles i convenients orientacions; i no trobaran més, perquè no podem fer res quant a la intervenció directa dels mercats, d'aquesta intervenció agrícola.

Jo voldria que aquestes explicacions, com que, naturalment, són més de caràcter mercantil que d'altra manera, servissin almenys per a portar als pagesos de les terres de La Sagarra el convenciment de què és molt limitada l'acció del Govern respecte al cas.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Magre.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

El Sr. MAGRE : Dono les gràcies al senyor Conseller d'Agricultura i Economia per les seves explicacions, i, a més, voldria interessar-lo en el sentit de què, per part del Govern de la Generalitat, es portin a terme totes les gestions que siguin necessàries per a la millor solució d'aquest assumpte.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei per a la substitució dels Regidors proclamats en virtut de l'article 29 de la Llei electoral

El Sr. PRESIDENT : Hi ha una proposició incidental, signada pel senyor Tries de Bes, que es va llegir ahir. El senyor Tries de Bes té la paraula.

El Sr. TRIES DE BES : No crec que sigui fer un gran descobriment el que jo us digui que sóc un home d'una incorregible ingenuïtat. A part de la fermesa de les meves conviccions, la meua ingenuïtat contrasta amb la feblesa dels judicis propis. Em vaig permetre fer una qualificació d'aquest Projecte de Llei quan fou llegit pel senyor Conseller de Governació, i la va recollir amb frase gentil, que jo agraeixo i respecto. Però té, per a mi, una falla respecte d'aquest propi judici, que jo vaig escoltar amb gran atenció, amb motiu del discurs que va pronunciar el senyor Selves defensant el Projecte de Llei. Després he llegit al DIARI DE SESSIONS que la causa, el motiu de la presentació d'aquest Projecte de Llei era per a fer arribar a tots els indrets la República. Ja és una cosa noble i justificada per a fer moltes coses, però trobo, després d'haver reflexionat, que aquesta arribada de la República a tots els indrets mitjançant aquest Projecte de Llei, estava subjecte a una condició suspensiva : la de què arribaria la República quan es fessin eleccions, en el període electoral, i, a més, que hi arribaria en la forma de nomenaments governatius, exactament igual com en temps de la monarquia, en què es nomenaven els alcaldes de Reial ordre. Jo m'he preguntat, i ens hem preguntat tots : Per què això, en el règim democràtic? Per què violentar així les coses? Ací s'ha repetit mantes vegades, des del banc roig i des del de la Comissió : Per a extirpar el caciquisme. I jo he vist això fer-se d'una manera seriosa i solemne, tal com escau a les funcions del meu amic, el Conseller de Governació. Així ho desitjo! El senyor Espanya, coneixedor d'aquestes coses, en forma abundosa, i el senyor Fontbernat, com si assaborís aquesta menja i àdhuc els amaniments governamentals, i el senyor Simó i Bofarull amb signes, perquè no ha estat molt extens en aquest debat, s'han ocupat de la qüestió. Suposem, doncs, que aquesta xacra del caciquisme visqués com en un gran cultiu en els Ajuntaments de l'article 29, i que anéssim a extirpar-la tota. Doncs, som-hi!; aquesta extirpació del caciquisme ha d'ésser feta amb

una doble finalitat. Primer, la de barrar tot el poder d'aquests cacics, suprimint els Ajuntaments nascuts d'aquesta confusió de la Llei creada per l'article 29, i marcar amb aquesta supressió una posta o crepuscle d'aquest poder. Amb això, naturalment, s'obtidria una exemplaritat per a dir a tots els que estaven sotmesos per aquest caciquisme, que això ja no era res, i que amb un senzill article quedava suprimit tot aquell poder. Està bé, suposant sempre que el caciquisme rau en els Ajuntaments de l'article 29; però al mateix temps, ja concretament amb el fet de les eleccions, perquè deia la V. S., senyor Selves, que aquests Ajuntaments són els que han de fer les eleccions municipals, o perquè puguin fer les eleccions municipals, i que aquests Ajuntaments, nomenats governativament, eren perquè la voluntat popular fos expressament i lliurement manifestada, perquè cap poder tenebrós i execrable com el caciquisme anés contra la voluntat popular; i en aquesta proposició incidental entenem i entenem que aquesta doble finalitat, partint del supòsit d'aquest caciquisme encastat en els Ajuntaments de l'article 29, es pot fer d'una manera eficient mitjançant l'automatisme. Mateu aquest poder exercint l'exemplaritat, però, a l'ensem, presenteu, amb l'automatisme, una inhibició absoluta de tot poder, no ja del subversiu dels de baix, sinó, el que és més important encara, del poder de dalt, del poder de dalt, sense el qual el caciquisme no hauria existit.

El senyor Azcàrate — suposo que és un testimoni que no rebutjareu — deia que el caciquisme, a Espanya, no hauria estat res si no s'hagués alimentat amb la sava del poder que li donaven els governants. Doncs bé, si voleu anar objectivament i seriosament a extirpar el caciquisme, no l'alimenteu des de dalt, àdhuc encara que no volgueu, perquè el poble ho prendrà així, perquè marca la tradició dels delegats governatius en les eleccions, que jo he sofert, senyor Selves, que jo he sofert.

El Sr. CONSELLER de Governació : I jo, també, senyor Tries.

El Sr. TRIES DE BES : Doncs, els hem sofert tots dos. Llavors, érem correligionaris. (Rialles.) I dic que jo he sofert, perquè sempre deien els Governadors i els Ministres de la Governació que, per a assegurar la puresa del sufragi, actuaven d'aquella manera, quan el que es proposaven era tot el contrari. Doncs, encara que la V. S. tingués aquesta noble intenció, el poble no ho veuria així, i aquella exemplaritat que ha de tenir el governant seria contraproductiu. Jo fins vull admetre que es pugui realitzar aquest miracle, i que els Ajuntament nomenats per la V. S. governativament — perquè, en definitiva, és això —, arribin a realitzar aquesta missió. Jo us dic que això és un greuge a un sentiment democràtic, i he de recordar allò que digné el senyor Rovira i Virgili, en un llibre admirable, sobre la decadència de la democràcia, publicat ara fa un parell d'anys, que ell deia que la democràcia no ha d'ésser un instrument de perfecció, sinó de perfeccionament, i ha d'ésser amb l'exemple del Govern com s'actua democràticament, perquè la democràcia és actuar.

No he d'insistir més en defensar aquesta posició, senyors Diputats, perquè encara que confessi la meua ingenuïtat, no vull que es confongui amb la candidesa de suposar que he de convèncer a les VV. SS., i d'una manera especial els irreductibles membres d'aquesta Comissió. Però jo he d'aprofitar l'avinentesa de què parli defensant-la, per a marcar la posició nostra, el per què anem portant aquest debat i com el portem d'aquesta faísó. No és una tasca obstaculitzadora la que nosaltres fem, senyors Diputats; no fem una obstrucció sistemàtica, sinó que analitzem totes les incidències d'aquest debat, per tal que d'una manera clara apareixin les falles de la democràcia, que es té en els llavis, però que no està assentada en les institucions.

Ja n'hi ha prou amb la intervenció del senyor Ventosa quan, a precís del senyor Conseller de Governació, en forma clara i terminant, va parlar, i que el subconscient jurídic del senyor Selves — perquè és un home de Lleis — li produís aquells moments de vacil·lació — tanta veritat deia el senyor Ventosa —, però que després el conscient electoral del senyor Simó i Bofarull va recollir, com una antena, els desigs de la majoria.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Pobre de mi!

El Sr. TRIES DE BES : No va tenir efecte aquella experiència nostra de realitzar una obra democràtica, acotació que nosaltres hem fet per l'opinió pública, ja que en aquest debat és aquesta la missió que tenim. Després de parlar ahir el senyor Vidal i Guardiola i el meu company senyor Rovira i Roure, des dels vostres bancs ens deieu que presentàveu aquest Projecte i el sosteníeu i manteníeu per tal que es respectés sempre la voluntat popular, ja que els Ajuntaments de l'article 29 eren una ficció de la Llei; i aleshores ací se us retreia : «Bé, es va a nomenar una Comissió gestora de tres, i en aquests Ajuntaments n'hi ha tres que són nomenats per la voluntat popular. Doncs ja ho tenim, cerqueu la fórmula.» I fou rebutjat també per les VV. SS. De manera que el que nosaltres ací establím és el remarcar en tot moment, i a fora d'ací se'n donen compte més que vosaltres mateixos, senyors Diputats, de què una cosa és la democràcia de paraula, i una altra cosa és la democràcia de fets, i nosaltres, fidels a la nostra història, entenem que la veritable democràcia és la segona.

El Sr. FRONJOSA : Demano per parlar.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Senyors Diputats. La Presidència creu que, en aquest cas, no hi ha cap inconvenient en concedir la paraula sempre que sigui convenient i no s'hi oposi el Reglament. Té la paraula, doncs, el senyor Fronjosa.

El Sr. FRONJOSA : Senyors Diputats : Fa cinc dies que estem discutint una Llei que té set articles, i els senyors de la Concòrdia Ciutadana s'han dignat, no res menys, que presentar-hi vint vots particulars. L'esforç d'imaginació ací resta sense cap mena de dubte. (El senyor Rovira i Roure fa una interrupció que no es percep.) Quants? (El senyor Rovira i Roure li contesta.)

Doncs així, no us hi poseu, que en sortiríeu una mica brut.

Aquests senyors s'han proposat fer al Parlament català exactament igual que el que fa la Minoria lerrouxista al Parlament de la República espanyola. I es comprèn que en el moment de desprestigiar el règim republicà i les institucions democràtiques, els senyors de la Lliga Regionalista coincideixin amb el Partit lerrouxista, perquè no en va han viscut en contacte trenta anys manifestant la política catalana perquè un no s'hagi injectat a l'altre característiques que els són comunes; per exemple, els lerrouxistes han injectat a la Minoria de Lliga Catalana aquest to caòtic, aquest to barroer i obstruccionista que quan no manen ells és la seva característica més eminent, i ells han tingut la virtut d'injectar a la lerrouxada aquest to conservador, que avui el seu Cap visible, don Alejandro Lerroux, va propagant per la Península ibèrica. I és que ací, quan aquests dies s'ha parlat de llibertat, s'ha parlat de democràcia i s'ha parlat de moltes coses des dels bancs dels senyors de la Concòrdia Ciutadana, és que es pensen que llibertat vol dir fer tothom el que li vingui de gust, i llibertat no és pas això; i democràcia tampoc no és fer i posar la col·lectivitat a la voluntat absoluta d'una secta, d'un Partit o d'una classe, perquè democràcia, precisament, és fer, entre tots, una mica de deixació de les nostres coses personals i particulars per a fer possible la convivència ciutadana. És clar que jo no crec pas ni en la llibertat ni en la democràcia dels senyors de la Lliga Regionalista. Però és bo de consignar que uns senyors que en tot moment han servit els dèspotes màxims, ens vinguin a parlar, ara, de llibertat i a parlar, senyors, de tan en tan, des d'aquests bancs, amb frases admiratives, de l'actual règim polític d'Alemanya, i que ens vinguin a parlar de democràcia; a això no s'hi val. Què ha passat ací? Què ha passat, que aquests senyors fa quatre dies que neguen les necessitats del poble de Catalunya? El poble de Catalunya està esperant que aquest Parlament legisli en benefici d'ell, que hi ha unes quantes Lleis a les Comissions que estan esperant torn per a venir a ésser discutides. Què ha passat, que aquests senyors no es donen compte d'això, i ens vinguin molestant amb aquesta obra obstruccionista, en nom d'una llibertat exclusiva i en nom d'una democràcia particular? Ha passat, ha passat, senyors Diputats, que hi ha qui té un aspecte catastròfic de la revolució. Aquest aspecte catastròfic de la revolució no és pas nou, no és pas una cosa exclusiva dels senyors de la Lliga Catalana. Els anarquistes també tenen aquest concepte catastròfic de la revolució; és clar que, jo diré, potser el que s'assembla més a un anarquista, és un capitalista. Cal consignar el fet. Si el dia 14 d'abril, si el dia 14 d'abril ací s'haguessin produït fets d'una altra mena que els que es van produir; si enlloc de desenrotllarse el 14 d'abril amb aquella dignitat, per part dels homes revolucionaris, amb què es van produir, no vindríeu (*Dirigint-se a la Minoria de Lliga Catalana.*) a fer aquesta brometa pastosa que feu cada vegada

que es parla de la revolució. Perquè ells creuen que una revolució és un fet espectacular, en el qual les multituds, enardides pels carrers, prenen possessió dels establiments populars, i que, aleshores, s'ha d'arrossegar pel carrer algun magnat o algun ex-Ministre. Com que això ells no ho van veure, van creure que ací no hi havia hagut tal revolució; com que van veure que els republicans autènticament democràtics, que els socialistes generosament i autènticament democràtics, els concedien i els permetien poder anar pels carrers, ells, després de la covardia del moment, després de fugir cap a París i amagar-se en els seus cataus, van reaccionar, i van dir això mateix: Cambó ens havia enganyat, ens havia dit que eren uns anarquistes com el de Terrassa, i no passen d'ésser uns xicots que són capaços de sofrir les nostres impertinències. (*Rialles.*) I no és una qüestió de broma; no ho dic pas per una qüestió de broma. Precisament, aquests tres dies he estat vivint en una tensió nerviosa extraordinària, perquè veia precisament que ells disfrutaven d'aquesta pèrdua de temps del Parlament català, i de què, potser entre tots, no ens donàvem compte del que representava aquesta pèrdua de temps, ja que, en el fons del fons, amb aquesta acció, ells el que es proposen és només això: que el Parlament català perdi el temps i caigui en un desprestigi, que no faci una obra legislativa, que esperen les classes populars; i així, esperen d'aquesta manera, que perdin la confiança en nosaltres aquestes classes populars. És això el que es proposen. Per tant, crec que nosaltres, aquesta Minoria socialista, no podem donar pas una arma que un dia podria girar-se en contra de nosaltres; però sí que, després d'haver-nos fet el propòsit deliberat de no intervenir en aquesta discussió de l'articulat d'aquesta Llei que ara ací es discuteix, ha arribat un moment que hem cregut que haviem d'aixecar la nostra veu i dir, millor, denunciar l'espectacle que, per culpa dels senyors de la Lliga Regionalista, venim tots obligats a fer, venim tots obligats a representar, perquè si adoptem una altra posició ens diran que no som liberals i ens diran que no som demòcrates. Jo només he de dir, per acabar, que aquesta Llei que es discuteix no està en absolut d'acord amb les nostres idees, però que, en preferir aquesta solució, ho fem perquè no en podem imposar una altra de més radical; preferim aquesta a la permanència vergonyosa del caciquisme existent, que amb tanta eloqüència defensava l'altra dia el senyor Sol. (*El senyor Sol fa signes de protesta.*) La República, senyor, és alguna cosa més que un simple mot, i la República, sobretot en aquests moments de començaments de la seva existència, no pot tirar les coses endavant d'una manera harmònica i de concòrdia, i les hi ha de tirar pels procediments que pugui i pels procediments que calgui. Tingueu en compte que estem donant un excés de beligerància a gent que ha servit a tots els règims. (*Molt bé!, en alguns escons de la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : En nom de la Comissió — per més que és cosa de la Cambra, per la Comissió es creu representar la Majoria, en aquest cas —, per oposar-me a la proposició incidental que tan bellament ha defensat el nostre distingit company, el senyor Tries de Bes. Per cert que la Comissió està a punt de felicitar-se d'aquesta proposició incidental perquè, donat el seu fons i el seu alçanc, bis a bis d'aquest Projecte, i donada l'actitud de la Minoria de Lliga Catalana de simplificar, cosa de la qual també ens felicitem, tota l'oposició a aquest Projecte podria dur el suprimir aquests vots particulars que, en realitat, rauen sobre l'automatisme, que és la base principal de la proposició incidental que s'ha defensat.

Si la Comissió, si el Parlament, rebutgen el votar aquesta proposició incidental, el principi sobre l'automatisme cau pel seu propi pes, perquè està prejutjada la sort que pugui escaure a aquells vots particulars que en forma absoluta o barrejada, totalment o en part, admeten o un automatisme determinat per comissions objectives, o bé lliuren a la funció de la inseculació. Des d'aquest punt de vista, simplificant el debat i aclarint un punt que és el principal de la proposició incidental, creiem que el debat se n'allegueria notablement, i que el vot particular podria ésser retirat. A nosaltres ens plau que la Lliga Catalana reconegui i coincideixi amb nosaltres, que és el manifestat pel senyor Conseller i repetit, amb més o menys fortuna i claredat, per la Comissió : fer arribar la República arreu.

E. Sr. CASABÓ : A Reus.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : A Reus fa molts anys que hi ha arribat la República, àdhuc la primera, i em felicito que em permeti el senyor Casabó, que també representa Reus com jo, de fer aquesta rememoració que està a la memòria de tots. Ara, que per Lliga Catalana es diu que estan conformes a fer arribar la República, però que aquest no és el mitjà. Aquí ve la discrepància. Nosaltres creiem que per la data en què han estat conferits a la Generalitat els Poders que avui té, fins avui no podiem arbitrar un mitjà, i aprofitem el que les circumstàncies ens dona i creiem més eficaç. La condició suspensiva ve imposada pel calendari. Els Partits de majoria, que potser a vosaltres, senyors de la Lliga Catalana, us poden semblar demagògics o autocràtics, com el nostre, ho poden gairebé tot, menys anar contra el temps. I si estem conformes en fer arribar la República a tot arreu, i no tenim altre mitjà que aquest, naturalment, *equum et iustum est*, com es diu a la missa.

El Sr. TRIES DE BES : *Si non e vero e ben trovato.*

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : També hem arribat a un punt de coincidència que aquesta Llei servís per a destorbar el caciquisme o almenys d'intervenció quirúrgica, necessària per a conduir als pobles a què s'acabi el caciquisme. L'ulterior actuació dels Governos i dels Partits, àdhuc del vostre, ha de venir després, i cadascú ha de posar-ho tot per l'interès comú de Catalunya i de la llibertat, tot el possible per a combatre el caciquisme avial, tradicional. Però per

la Lliga Catalana, és l'automatisme el remei; nosaltres no negarem d'una manera absoluta que l'automatisme també hauria pogut ésser un mitjà per a combatre el caciquisme; però, en aquesta ocasió, ens trobem amb la dificultat del temps i amb l'enorme dificultat del procediment en si. Aquest ha estat un dels motius pels quals la Majoria no ha fet seva la Llei de la República espanyola de substitució dels Ajuntaments de l'article 29. És que avui, un automatisme que hauria pogut ésser fins a cert punt fàcil, no gaire fàcil molt temps enrera, avui és gairebé impossible, i d'aquí que el nostre estimat amic, senyor Vallès i Pujals, va assentir a la qualificació que jo, en una interrupció, vaig aplicar a aquesta Llei de la República : pintoresca. Per això, aquest Govern, admetent, com jo també admeto, el principi de la Llei de renovació dels Ajuntaments de l'article 29, ha trobat un procediment millor que aquell. ¿Per què hem d'anar a copiar, com deia el senyor Rovira, àdhuc el dolent? I el dolent, de la Llei de la República, és la forma de l'automatisme, perquè hi havia un cert automatisme possible quan va venir la Dictadura. L'any 23, la Dictadura es va trobar amb unes Junes de Vocals associats a tots els Ajuntaments, amb unes llistes de Compromissaris a Senadors i amb una sèrie de ressorts d'organització administrativa i de caràcter electoral, on, en gairebé tots, es podia anar a cercar els elements indispensables per a una solució de transició; però, 30 han anat a parar aquells Vocals associats? És de creure que molts han passat a millor vida, com dieu vosaltres; altres, han canviat de domicili, i altres, han pogut tenir una sèrie d'excepcions, en el pitjor dels casos, àdhuc d'excepcions penals, d'inhabilitació penal. Avui fóra impossible reconstruir aquests elements materials d'automatisme a base dels elements de llavors. I, així, aquesta Llei de la República, fins limita l'edat. Jo voldria veure com vosaltres posariu el crit al cel si també establíem el límit de l'edat de trenta anys. En fi, és un sistema, aquest automàtic, que, a més d'ésser de difícilíssima elaboració, de preparació llarga, ha d'ésser gairebé capriciosa, i, com que al cap i a la fi, obeeix a una contextura política molt distinta de la d'aquests bancs (*S'adreça als bancs de la Minoria de Lliga Catalana.*), bancs de tònica conservadora, induïts d'un respecte gairebé supersticiós a la Llei, sense mirar que aquell estat legal respon a un estat polític, a un estat de consciència pública que no és el d'avui, nosaltres tenim interès que es remogui radicalment. Per això qualsevol fet, fins el mínim aspecte de qualsevol detall, està enfocat per les VV. SS. des d'un punt de vista, com si diguéssim, d'un món completament a part. Nosaltres no podem acceptar aquesta proposició incidental, que en altre moment i ocasió històrica hauria pogut ésser, tal volta, admissible; avui no ho permeten ni el temps ni altres dificultats materials. Per altra part, creiem que el Projecte, si no és una perfecció, és el millor que es podia fer; entenem que és democràtic. Cura o intenta curar el caciquisme, amb la qual cosa tots estem conformes. De manera que, sentint-ho molt,

m'oposo, en nom de la Majoria, a la proposició incidental.

El Sr. TRIES DE BES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Triès de Bes.

El Sr. TRIES DE BES : Poques paraules, només perquè no sembli descortesia no contestar el meu particular amic, senyor Simó i Bofarull. Llàstima que la V. S., que és un home molt sincer, molt clar i molt expeditiu, no ho hagi estat ara. Ja marcava una mica al final, recordant més que és advocat, que també té grans coneixements de Medicina; parlava de Cirurgia, i amb gran entusiasme; però, en parlar de la Llei, ens feia gairebé un retret perquè nosaltres en fòssim supersticiosos del compliment de la Llei. No ens desplaia això, tot el contrari. Però la V. S. havia de dir, i li lliscava i traspuava en les seves paraules : És perquè la volem.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Quin dubte hi ha?

El Sr. TRIES DE BES : I la volem pel vostre Partit.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : No, no!

El Sr. TRIES DE BES : Sí, sí, senyor Simó i Bofarull. Quan el senyor Conseller de Governació estava parlant, l'altre dia, va sortir d'aquells bancs (*Assenyalant els bancs de la Majoria, del fons.*) una interrupció clara com el cristall.

El Sr. RIERA : Jo la vaig fer.

El Sr. TRIES DE BES : El senyor Riera va dir : Volem que siguin de l'Esquerra Republicana de Catalunya. I aquesta és la veritat ; allà hi havia la sinceritat, i per què volem mantenir equivocadament per a vosaltres un poder que no és aquest el mitjà, senyor Simó i Bofarull? Fins, la V. S. perdoni, fins tenia una tirada quan pronunciava aquestes paraules, que no eren ben clares, però que volien expressar allò que deia el senyor Riera...

El Sr. RIERA : I que ho dic encara.

El Sr. TRIES DE BES : Això té un semblant ; semblaven aquelles paraules del mariscal francès Macmahon, quan deia : «J'y suis, j'y reste». I és això el que volen fer les VV. SS.

El Sr. PRESIDENT : ¿S'aprova la proposició, o es rebutja?

El Sr. TRIES DE BES : Retirada.

El Sr. PRESIDENT : Així, resta retirada. Segueix l'ordre del dia. Hi han en aquest mateix article altres vots particulars. Serveixi's donar-ne lectura el senyor Secretari. (*El senyor Secretari en dona lectura.*)

El Sr. PRESIDENT : ¿Algun dels signants del vot particular vol fer ús de la paraula?

El Sr. SOL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Sol.

(*Entra el senyor Conseller de Cultura.*)

El Sr. SOL : Després de tot el que s'ha dit, senyors Diputats, en torn d'aquest Projecte i de la discussió d'aquest article, poques paraules em caldran per a precisar l'abast que té l'esmena que vinc a sostenir sense cap esperança de tenir èxit.

Quan es parla aquí d'autonomisme, potser valdria més parlar de parcialitat o imparcialitat, per a resoldre el problema que s'ha plantejat l'Esquerra entorn dels Ajuntaments constituïts pels Re-

gidors que foren designats per l'article 29 de la Llei electoral encara vigent, i per a resoldre aquest problema hi havia tres solucions. La que enteníem nosaltres més pròpia respecte a la Llei, de què si es volia substituir s'anés a l'elecció, perquè hi havia prou temps per a anar a unes eleccions i, per consegüent, per a substituir aquells Regidors per l'única forma constitucional i democràtica del sufragi. Però després d'aquelles manifestacions tan clares, tan explícites, tan sinceres, del digne senyor Conseller de Governació, realment el problema ja va quedar desenfocat, desenfocat del primitiu objectiu que se li havia atribuït, en quan es declarà d'una manera, com he dit abans, terminant, clara, sincera, que era un problema electoral, que del que es tractava era que anessin a aquests Ajuntaments unes Comissions gestores encarregades de fer eleccions. Doncs bé, si és aquesta finalitat immediata — prescindim ara d'aquella de portar la República a tots el reconcs de Catalunya, prescindim també d'aquella altra d'acabar amb el caciquisme, que jo no he defensat mai, sinó que sempre l'he combatut — i us dic ara que no s'acabarà d'aquesta manera, sinó com us deia l'altre dia, aixecant l'esperit cívic i portant l'esperit ciutadà a tot arreu — l'única solució, perquè jo deia l'altre dia que, com afirmen l'Unamuno i l'Azaña, pot sostenir-se que el caciquisme no és més que el producte d'una incultura, d'una incultura servida pels de dalt, pels que exerceixen el Poder, perquè si els cacs no sabessin que aquell marge de favor que necessiten per a fer-se la clientela se'ls hi havia de donar pels que disposen del Poder, aquest caciquisme seria mort a l'acte, immediatament. Per consegüent, consti que això no és un element contra el caciquisme ; podrà ésser un mitjà de canviar de caciquisme — perquè el caciquisme va sempre al costat d'aquells que disposen de la influència —, però no serà una manera d'acabar amb el caciquisme. Podríem, per consegüent, adoptar aquest altre mitjà, el d'anar resoltament, com deia abans, a una forma de dissolució d'aquests Ajuntaments. Ara bé, aquesta dissolució que implicava una reposició immediata, es podia fer en dues maneres. Automàticament, que no dóna garanties de gran encert, però que és, tornant a l'inici d'aquest assumpte, una garantia d'imparcialitat. Avui, desenganyeu-vos, avui, tal com està redactat aquest article, tal com es dóna la solució del canvi d'Ajuntaments per aquestes Comissions gestores, es va exclusivament a posar en mans d'un Partit, d'un Partit en lluita, el poder de cada poble, perquè en aquesta lluita tingui un privilegi, tingui una avantatge. Jo us recordava l'altre dia que uns senyors Diputats molt afectes a vosaltres us deien a Madrid, que això era «entrar en el juego con las cartas señaladas». Doncs això és el que jo deia i repeteixo ara, i a això va dirigit aquest vot particular i els següents, que tots podem ajuntar-los perquè veieu que no tenim cap propòsit d'obstrucció, sinó que volem senzillament situar les coses en el seu lloc, i el seu lloc és aquest. Nosaltres demanem que, ja que volem substituir aquests Ajuntaments constituïts per Regidors que foren designats legalment per l'article 29, que es faci d'una manera automàtica, no perquè l'automatisme sigui, com deia abans, una garantia d'encert,

però perquè sàpiga tothom que es van a fer unes eleccions amb absoluta imparcialitat, i aquesta imparcialitat us és més exigible perquè després de dues eleccions en què a tot Catalunya no ha triomfat cap candidat monàrquic, no si val a dir que hi pugui haver el perill que si no es fa aquesta substitució i no es lliura aquesta arma electoral de les Comissions gestores a un Partit ja determinat, hi pot haver el risc, el perill, de què pugui triomfar — i, després de tot, si té opinió, faria bé en triomfar — un enemic del règim. Dintre d'aquesta dificultat de l'automatisme, nosaltres hem esglaiat dues solucions. És la primera la d'apartar en absolut d'aquestes Comissions gestores tota ombra de partidisme, en el sentit d'apartar d'aquestes Comissions gestores, que van a fer un feina pura i netament electoral, tota ombra de possible passió política, i per això en el primer vot particular diem i proposem que quan no hi hagin Regidors en nombre suficient de votació popular, procedents del sufragi, aquestes Comissions s'hagin d'anomenar per mitjà d'un propietari i d'un treballador, designats cada un dels dos pels respectius sectors que han de representar, és a dir, propietaris, tots aquells que paguin contribució dintre del poble — que es pot fixar la quota — i treballadors aquells que paguin una quota ínfima o no paguin cap quota, és a dir, que tinguin representació; ja que es tracta d'una qüestió administrativa i de cercar una imparcialitat, que hi hagi dues persones que representin dintre del poble dos sectors que no tenen significació política, o almenys que ignorem quina tindran. Per consegüent, que entre els propietaris, els que paguen determinada contribució — podria la Comissió fixar la quantia del pagament, de contribució —, designessin un Regidor, un gestor, i els treballadors un altre, i entre aquests dos, després, per sorteig, escollissin, si no es posaven d'acord, un tercer, o sinó per sorteig entre dos noms d'ells mateixos. Si aquesta solució semblava que no responia al vostre fi, als vostres objectius, ja que determinadament des del primer dia heu cregut que era un avantatge sobre el projecte general espanyol el fet de donar entrada a aquestes Comissions als Partits polítics, i heu assenyalat que la designació dels dos gestors havia de fer-se, un pel Partit que hagués tingut major nombre de vots, en les darreres eleccions, i l'altre pel que n'hagués obtingut menys en ordre immediat; si vosaltres creieu que, efectivament, ha d'ésser en aquesta forma, és a dir, donar caire i aspecte polític, donar a aquestes Comissions gestores una valor ja d'intervenció partidista dintre de la Comissió gestora, aleshores completeu aquesta solució, i completeu-la d'una manera imparcial. És a dir, si realment la gestió aquesta, i tractant-se d'eleccions com ja han dit tots els meus companys, és un greuge que feu al que representeu, al mantenir-ho en un sentit contrari; si realment vosaltres enteneu que les eleccions s'han de fer amb absolut respecte a l'opinió de cada poble, defugiu el perill a què de què a cada poble ja hi hagi per endavant la consciència plena de què les eleccions les faran unes Comissions constituïdes per dos individus d'un Partit i un tercer d'un altre. És a dir, que ja tindrà aquest privilegi un Partit, que després de tot, tots sabem quin és, perquè disposa del tercer

lloc, que és l'Esquerra Republicana de Catalunya. Per consegüent, per defugir aquest aspecte de què no n'hi ha prou amb ésser demòcrata i liberal, sinó que també se n'ha — no vull reproduir la famosa frase — de semblar, per consegüent si voleu defugir aquest perill...

El Sr. CANTURRI: Ja ho sembeu vosaltres, ja!

El Sr. SOL: ...per consegüent, si voleu defugir aquest perill i per sempre més caigui damunt de vosaltres aquesta taca, és millor que aquest tercer, en lloc de fer-hi intervenir el Govern de la Generalitat, en lloc de tornar a un retrocés enorme de les nostres costums polítiques, al nomenament governatiu per a fer unes eleccions, i amb això sí que es donarà molta força al caciquisme, en donar als Ajuntaments governatius en tot moment la força electoral, si voleu evitar això i aquesta taca — torno a dir —, hi ha un mitjà més senzill, i és el de nomenar cada un dels dos Partits que han tingut major nombre de vots en les darreres eleccions, cada un dels gestors que els assigna la Llei, però que el tercer l'hagi de fer també el Govern de la Generalitat, el senyor Conseller de Governació de la Generalitat, no directament, no a caprici, ni en el sentit de designar la persona que li plagui, sinó que d'un nombre d'individus, d'electors, posem tres o cinc, que poden ésser proposats inclús si voleu pel Partit que hagi tingut major nombre de vots a cada localitat, i aleshores no semblarà mai que la Generalitat, que el senyor Conseller de Governació, designi a un amic de Partit, sinó que semblarà, almenys, que escolleix entre cinc persones que ofereix el Partit que porta major nombre de vots, i que, per tant, tindrà la garantia que és un dels que compta major nombre de sufragis i simpaties dintre del poble, i fins amb la confiança, que és indispensable tractant-se de cabals. Perquè aquest és un altre aspecte, que el defugiu; i és un aspecte que no teniu cap dret a oblidar. Hi ha una funció a fer, que és la política, però n'hi ha una altra, l'administració dels cabals i interessos. ¿És que l'administració local no representa, a més d'aquestes eleccions, una governació o una administració de cabals, que no és just que es posin a la disposició de tres persones que no tenen cap garantia que aniran a fer un determinat favor, a fer ús d'un determinat privilegi en obsequi d'una fracció, d'un sector polític de cada poble? ¿I els interessos que aquests senyors representen? ¿I els interessos que aquests senyors administren? ¿I aquells cabals que se'ls lliuren, no per una funció política, sinó per funció purament de servei administratiu i local? Doncs bé, doneu-los una garantia a aquests interessos. Ultra aquest aspecte moral, inclús de dignitat partidista, del qual esperàvem que vosaltres en recolliríeu l'ofrena que us va fer el nostre distingit amic senyor Ventosa i Calvell, si bonament voleu recollir aquest aspecte i evitar en tots sentits que aparagués que aquest tercer que ha de fer les funcions d'Alcalde a cada poble fos un amic exclusivament, capriciosament, arbitràriament designat pel senyor Conseller de Governació. La fórmula podria molt bé ésser aquesta; que cada un d'aquests Partits, o el que tingui major nombre de vots, perquè és el que hem de creure que compta amb major nombre de sufra-

gis dintre del poble, ofereixi una llista de tres o cinc persones, i aleshores que sigui d'entre aquestes les que el senyor Conseller de Governació hagi d'escollir.

Cal recollir un incident, un aspecte que a mi m'interessa també remarcar com a resultat d'aquest debat. Quan l'altre dia, amb expressió clara i precisa, el senyor Selves manifestà aquí quin era el seu criteri personal respecte d'aquelles observacions que li feia el senyor Ventosa, el senyor Selves deia: com també ho digué el senyor Azafía a Madrid en discutir-se aquest Projecte: «*A mí que me registren*». El senyor Selves deia: «Jo no hi tinc cap inconvenient, no hi tinc cap interès en què es pugui fer una parcialitat en aquestes eleccions, res, jo no tinc res que dir. En això la màxima imparcialitat, la màxima garantia, per la meua part res, la Comissió té la paraula.» I aleshores es donà després l'espectacle, senyors, i això és el que cal remarcar, de què els que creïem que aquí hi havia un Govern amb majoria, que hem tingut de convèncer de què hi ha una majoria que té el Govern. (*Rumors i rialles en la Majoria.*) És a dir, que l'opinió de Govern no ha estat escoltada, que el criteri jurídic, el criteri èticament polític del senyor Conseller de Governació, no responia als interessos partidistes — vull fer la justícia a la Majoria, de creure que no és de la Majoria, sinó d'algun mínim sector de la Majoria — i que aquí estem sacrificant no solament el bon nom polític d'una entitat, no solament els principis proclamats per un Conseller en ple Parlament, ho sacrificuem tot per a resoldre el problema en benefici d'uns quants amics del Partit que potser saben que si no van designats pel senyor Conseller de Governació no podran aspirar mai a passar per la governació del poble, i volen tenir ara a la mà aquesta possibilitat, i aquesta possibilitat és la que entenc jo que hauria de defugir el Govern de la Generalitat. No és solament que no li correspongui, és que crec que l'hauria de defugir, de rebutjar. És que realment és el Govern que no hauria de voler assumir la responsabilitat de què si aquestes Comissions gestores, o aquests tercers de la Comissió gestora, fallen, com és possible que fallin, perquè vénen com una imposició de petites posicions de bandera local, hagi de caure aquesta responsabilitat moral — potser més superior que aquella material que podria determinar-se per les seves extralimitacions —, caigui de ple sobre el Consell de la Generalitat, sobre el Govern de la Generalitat, i caigui fins en els tons en què es manifestà l'altre dia el senyor Selves, contrari precisament a aquest partidisme i a aquesta parcialitat. És, per consegüent, senyors de la Majoria, que per part nostra no hi ha un esperit obstruccionista ni obstaculitzador; i així ho assegurava no fa molt el meu distingit i estimat company senyor Tries de Bes; però sense aquest esperit obstruccionista ni obstaculitzador ens sentim obligats a sostenir aquest vot particular. Molt rarament amb les nostres intervencions per defensar els nostres punts de vista, hem contribuït a allargar les discussions. (*Rumors i rialles en la Majoria i Minories socialista i catalanista republicana.*)

El Sr. SOL: No, no hem estat nosaltres els

que hem contribuït a allargar les discussions, i en el DIARI DE SESSIONS es pot comprobar el que estem dient. I per tant, que no se'ns digui que estem animats d'un esperit obstruccionista i obstaculitzador, però hem de dir, com ja vaig dir el primer dia que vaig tenir l'honor d'intervenir en aquesta discussió, que per la dignitat de Catalunya i d'aquest Parlament i del propi Govern de la Generalitat, no voldríem que la primera Llei o una de les primeres Lleis que fossin aprovades per aquest Parlament portés ja la marca d'ésser un instrument de parcialitat. Tingui's en compte que avui això pot tenir per a vosaltres un valor petit si així ho creieu, però resta el publicat en el DIARI DE SESSIONS, sempre restaran aquests trossos d'història que anem vivint i a la qual anem contribuint tots nosaltres amb els nostres actes. Això sí que restarà i també restarà eternament el fet de què, quan menys, nosaltres hem salvat la nostra responsabilitat en defensa d'aquesta República. Si voleu meditar, senyors del Govern i senyors de la Comissió, encara esteu a temps de rectificar. En cas contrari, aquesta Minoria en té prou amb fer constar tot el que dic, perquè quedi ben situada la nostra posició i fins si convé retirar el vot particular.

El Sr. FONTBERNAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fontbernat, per la Comissió.

El Sr. FONTBERNAT: Senyors Diputats: Jo volia ésser tan breu, que fins estava disposat a renunciar a l'aigua; però el senyor Sol m'ha obligat a intervenir amb una certa extensió. El discurs del senyor Sol ha estat, no diré llarg, perquè tots l'hem escoltat amb molta atenció i gust, però, tanmateix, no puc deixar incontestades tantes coses com ha dit. El senyor Sol no té esperança. Així ha començat dient, que no tenia esperança, i per això és pel que jo renunciava a l'aigua, perquè no tenint esperança en semblava que havia d'ésser molt breu. De totes maneres, ha dit que no tenia esperança i, no tenint-ne és evident que la V. S. ja no podia creure en aquest vot particular que ha presentat. ¿No veu, senyor Sol, que no és seriós parlar en aquest vot particular de tant sorteig, de tanta rifa, com si es tractés del que els francesos en diuen «la courte paille»? Es parla de posar-ho tot dintre d'un bombo, donar-li voltes i treure un número com si es tractés de treure els torrons a la plaça en un dia de fira. I així, el vostre vot particular no té la deguda serietat, perquè nosaltres no podem donar a la sort l'administració i direcció de les Comissions gestores. Això és una cosa que no s'aguanta de cap manera. Cal tenir en compte que hi ha un Partit que ha guanyat, i altres Partits que han perdut; s'ha de saber guanyar i s'ha de saber perdre. Les Comissions gestores han d'estar compostes per la gent que ha guanyat, per la gent que representa la majoria del país, que és la que li correspon portar la direcció. I la gent que no ha guanyat, i jo no dic que ha perdut, però que, per no haver guanyat, no representa la majoria del país, no direm que ens ha d'acatar incondicionalment, però sí direm que ha de col·laborar; no direm que ens ha de seguir darrera, però sí

que ha d'estar al nostre costat. I al darrera, ens hi heu tingut tantes vegades a nosaltres! I fins sabeu que, en moltes ocasions, ni al davant, ni al darrera, ni al costat ens deixàveu estar; a dins ens fèieu estar. (*Rumors en la Minoria de Lliga Catalana.*) Les VV. SS. saben que no ens deixàveu estar ni al davant, ni al darrera, ni al costat.

El Sr. SOL: Esteu equivocats.

El Sr. FONTBERNAT: Ja se sap. El senyor Sol sempre es defensa del mateix, sempre es defensa dient que no és cacic. Jo, particularment, no tindria cap raó per a posar-li una acusació de caciquisme, però nosaltres no volem parlar ara del caciquisme polític, perquè és un caciquisme que ja no existeix, que està ben mort. No volem parlar del caciquisme polític, però hi ha també un caciquisme econòmic, un caciquisme industrial. I la V. S. sap molt bé que a les portes dels Collegis electorals de certs pobles, i aquest és un fet que nosaltres l'hem presenciats moltes vegades — encara que no volem citar casos concrets, perquè no volem molestar ningú, i vull que el meu to de Parlament sigui un to normal, tal com ha d'escaure'm a mi —, la V. S. sap, repeteixo, que a les portes dels Collegis electorals hi ha els representants d'uns senyors que volen el triomf d'una candidatura determinada. I aquest caciquisme, concretament, aquest caciquisme industrial, és el que nosaltres també volem combatre. Aquest caciquisme s'exerceix pels encarregats de les fàbriques i els terratinents que, a la porta dels Collegis electorals, sense dir als electors «vota a aquest» o «no votis a aquest», tan sols amb la mirada volen imposar la candidatura. I a molt més s'atrevirien si allà no hi estiguessin també els nostres amics.

Un Sr. DIPUTAT de Lliga Catalana: Així també hi esteu vosaltres!

El Sr. FONTBERNAT: Però els nostres amics són desinteressats. Aquest caciquisme dels terratinents, dels fabricants i dels industrials l'hem de combatre, perquè el que no vota la candidatura que ells defensen, sap o té la temença de què al dia següent o als vuit dies, perquè tots sabem que aquestes coses la majoria de les vegades es menjen de fret en fret, es troba sense la plaça o el treball que tenia. Tan sols ens referim a aquest caciquisme econòmic i industrial; i sempre que jo m'aixequi per a defensar algun Projecte en nom de la Comissió, no tingueu por de què mai, mai, mai, jo fagi retret de caciquisme personal, que resta ben mort per sempre.

Es parla de la manera com hi haurien de figurar els propietaris i els treballadors. Però, ¿que no ho saben, senyors de la Lliga Catalana, que la República és de treballadors solament? Sí, la República és de treballadors i ja no s'aguanta el que es pugui venir a defensar altra cosa distinta. I si la República és de treballadors, no es pot admetre que oficialment, que públicament, es faci una divisió així. La V. S. farà molt bé, després d'aquest discurs meu, de retirar aquest vot particular, perquè no es pot acceptar ni de lluny que una cosa així s'hagi de prendre seriosament.

La V. S. ha dit que la política no era cap garantia, i ha dit també que l'Esquerra obtindria majoria per tot arreu. No, de cap de les maneres, de cap de les maneres, la V. S. pot endevinar quins són els

homes de confiança del nostre Conseller de Governació, al qual no dic illustre perquè no el vull afalagar, encara que nosaltres en tenim també molts de companys illustres. (*Rialles.*)

Diversos Srs. DIPUTATS de la Lliga: Tots ho sou.

El Sr. FONTBERNAT: Nosaltres encara no sabem les persones que indicarà l'estimat company Conseller de Governació. Seran persones de l'Esquerra o no seran persones de l'Esquerra. Seran, això sí, persones de la confiança del Govern. No seran segurament de la Lliga Catalana, perquè no serà de cap Partit limitat, però potser serà gent que no haurà fet més que administració. I suposem que siguin de l'Esquerra i que hi hagués aquesta temença del senyor Sol; hauria de tenir-se en compte que l'Esquerra Republicana ha estat l'únic Partit que ha posat de manifest al públic les irregularitats que hi ha hagut, l'únic Partit que ha imposat sancions contra homes del seu Partit d'una manera pública i l'únic Partit que ho ha fet d'una manera clara. Jo desitjaria — i no voldria ofendre a cap dels vostres amics — i prego al senyor Carreres i Artau que no em corregeixi si empro ara un mot mig llatí, mig italià, que s'haguessin posat a la «vendetta publica», hauria desitjat que els senyors de Lliga Catalana ho haguessin fet i potser n'hi hauria hagut una bona renglera; i l'Esquerra Republicana ho ha fet sense por i amb tot el coratge del seu Partit, fins sacrificant una majoria a l'Ajuntament, que ara ens manca per coses com les de l'aeroport, i que si nosaltres haguéssim estat de la mateixa categoria moral que altres Partits, nosaltres hi seriem en una majoria magnífica i no tindríem que discutir de vegades tantes coses, que ens posen universalment en una situació difícil, no diré en ridícul, perquè els catalans no sabem fer el ridícul, ja que ens n'adonem abans i ens corregim.

Al senyor Sol desitjaria dir-li que era la monarquia, que eren els Governos de la monarquia, els que ho falsejaven, i la V. S. s'ha confós, perquè ha viscut tant de temps...

El Sr. SOL: Combatent això. (*Rumors.*)

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats.

El Sr. FONTBERNAT: Ho accepto, accepto que la V. S. ho ha fet, però la V. S. ha de comprendre que eren els Governos d'abans, eren els Governos de la monarquia, els que falsejaven les majories, i la V. S. ens vexa en suposar que el Govern de la Generalitat, que és republicà, pot fer igual que els monàrquics en falsejar les majories. Senzillament, senyor Sol, jo no hauria pensat mai que la V. S. hagués confós els Governos monàrquics amb els republicans, amb nosaltres que gairebé tots, ja ho veieu, som de la primera volada (*Rialles.*) i sustentem unes teories diferents.

La Comissió es féu seu el Projecte de Llei que va presentar el Conseller de Governació; el Conseller de Governació va presentar el Projecte de Llei, i la Comissió ha fet les esmenes que va creure convenient. La Comissió va fer el dictamen, i en nom d'aquesta Comissió, senyors Diputats, dic que rebutgem els vots particulars que s'han presentat.

El Sr. SOL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Sol.

El Sr. SOL: Solament per a agrair els tons amables que contestant les meves paraules ha em-

prat l'amic senyor Fontbernat i per a dir-li que m'ha donat la raó, ja que en definitiva ha vingut ha dir que el qui havia de governar era el qui tenia més vots. Però cal tenir en compte que el que va a fer-se són unes eleccions municipals i que nosaltres hem suggerit una fórmula per a buscar la màxima imparcialitat i tot apartament de la passió política, que és el que no es vol veure en aquestes qüestions. La ideologia és una cosa santa i respectable, però hem de reconèixer, senyors, que en els pobles petits malauradament hi ha molta més passió que ideologia, i aquest és precisament el perill de parcialitat que volem apartar. I dit això, res més he d'afegir, com no sigui el que abans ja he dit: que retirem els vots particulars que han estat objecte d'aquest debat.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar sobre l'article 3.º.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa per parlar de l'article 3.º.

(Ocupa la Presidència el senyor Casanoves, Vice-president primer de la Cambra.)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo comprendran les VV. SS. que seria una inconcebible temeritat en mi el pensar que després dels documentats i lògics discursos pronunciats durant diverses sessions a propòsit d'aquest Projecte de Llei, jo pensés que puc anar a convèncer la Majoria de què ha de retirar aquest article ni de què tan sols l'hagi d'alterar en els seus punts fonamentals. Però, hi ha en aquest article 3.º un punt cabdal a l'entorn del qual crec jo que gira tot el Projecte de Llei que té una gravetat tan extraordinària que em semblaria que manco a un deure que tinc amb mi mateix i a un deure que tinc amb vosaltres, si no m'esforcés en fer-ho patent, malgrat que algun dels meus dignes companys féu ja una al·lusió en un discurs pronunciat en sessions passades. Jo vull creure que en presentar aquest Projecte de Llei i en mantenir-lo, i en mantenir sobretot aquest article 3.º amb aquest paràgraf substancial en el qual ve a substituir-se, i més que substituir-se a ampliar-se aquella facultat que en temps de la monarquia hi havia hagut sobre els Alcaldes de reial ordre, per uns nomenaments d'Alcalde pel Conseller de Governació, no us haveu donat compte de la perfecta inconstitucionalitat d'aquest Projecte. Pensem tots que la inconstitucionalitat d'un Projecte podria no tenir conseqüències immediates perquè no tenim aquí ni s'ha acordat a Madrid el Tribunal de Garanties Constitucionals. Altrament, encara que aquest recurs existís, arribaria tard en casos de la naturalesa del present. Però hi ha coses superiors encara a les infraccions merament legals, hi ha les infraccions en l'ordre jurídic i en l'ordre polític fonamentals que tenen unes conseqüències molt més transcendents encara que les que pot tenir la mera transgressió d'un precepte de llei.

He dit que un dels meus distingits companys va fer una al·lusió. No recordo, no obstant, que s'hagués fet present d'una manera clara i precisa el que tinc l'honor de fer present en els moments actuals: Diu l'article 9.º de la Constitució de la República: «Que todos los Municipios de la República serán autónomos en las materias de su competencia y elegirán sus Ayuntamientos por

sufragio universal, igual, directo y secreto, salvo cuando funcionen en régimen de Consejo abierto.» No diu aquest precepte de la Constitució de la República que pugui haver-hi cap cas excepcional en el qual es puguin constituir en els Municipis uns Ajuntaments per la designació d'un Conseller de Governació.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No fa cap excepció. Ja sé que se'm dirà — és el primer argument que a tothom se li acut —, ja sé que es dirà que aquest procediment regia també pels Ajuntaments de la resta d'Espanya i que no obstant en la resta d'Espanya es va dictar una llei de substitució dels Ajuntaments de l'article 29. Us hauria d'observar, senyors Diputats, que en primer lloc, el que una vegada s'hagués faltat a un precepte constitucional per qui sigui, no ens autoritza a nosaltres, que comencem ara la nostra vida política, per a faltar-hi nosaltres també. De les raons que haguessin pogut tenir les Corts Constituents de la República — que Corts Constituents són i sobiranes superiors a tots els altres organismes de la República —, elles en tenen en tot cas la seva responsabilitat. Però perquè la Constitució de la República és un text que és obligatori per a tots els espanyols i, per consegüent, per a nosaltres catalans, ciutadans d'Espanya, i que nosaltres no tenim el dret d'anar a fer unes interpretacions que en tot cas suposem — jo no ho crec, però suposem — que poguéssim tenir aquells que haguessin dictat aquella Constitució, però facultats que no ens estan reservades a nosaltres, facultats que nosaltres no tenim el dret de prendre-nos-les.

Però no és això solament, sinó que encara que jo no tinc el text aquí i no puc llegir-lo, el text mateix de la Llei, de la qual aquesta en ve a ésser-ne imitació o còpia relativa, en aquell text no s'hi manca d'una manera tan terminant, tan clar, tan taxativa, en el precepte fonamental que conté aquest mateix article 9.º quan es referia a les Alcaldies, que, com he dit abans, és el substancial en aquest Projecte de Llei. Per petita que sigui l'experiència d'uns i altres en assumptes municipals, tots sabem que en un Ajuntament, especialment en Ajuntaments de pobles petits, no hi ha més que dos instruments: l'Alcalde i el Secretari; tot el demés no és res. Doncs bé, en aquest text s'hi diu que el nomenament d'Alcalde serà reservat a aquell que designi el Conseller de Governació. I ara bé: en aquest article 9.º a què abans m'he referit hi ha un altre text, hi ha un altre precepte el qual no es va infringir amb la Llei de les Corts Constituents espanyoles, que diu: «Los Alcaldes serán designados siempre — siempre — por elección directa del pueblo o por el Ayuntamiento.» Segurament per a no faltar a aquest precepte que és tan terminant i tan clar en la Llei espanyola, si no estic equivocat — Diputats hi ha aquí que formen part d'aquelles Corts que en tot cas podran illustrar-nos —, però segons tinc entès en l'article 3.º d'aquella Llei es diu que l'Alcalde o el President de la Comissió gestora — el nom no fa la cosa — serà designat per elecció dels altres individus de la Comissió gestora. Vegeu si n'hi ha de diferència amb el procediment que haveu posat aquí de què l'Alcalde sigui designat precisament pel Conseller de Governació.

Però hi ha més: No vinc aquí a fer d'advocat i

a discutir lleis; hi ha quelcom més, perquè aquí parlem de qüestions de transcendència política. Hi ha que, si per una banda nosaltres ens hem d'inspirar i hem d'acatar — perquè és llei que per a tots és obligatòria — la Constitució de la República, hi ha que també nosaltres ens anem a donar una altra llei, que és la Llei constitucional interna de Catalunya, i en aquesta Llei constitucional interna de Catalunya, encara que no haguem arribat a la discussió d'aquest article, n'hi ha un, que és l'article 59, en el qual es diu: «Els Ajuntaments, fora dels que es constitueixen en Consell obert, seran elegits per sufragi universal, igual, directe i secret en la forma que la llei determinarà.» Ni en els preceptes de la Constitució de la República ni en la nostra Constitució interior hi ha res que permeti l'aplicació d'un precepte com el que en aquests moments estem discutint. Dintre de l'organització política dels pobles hi ha una certa jerarquia de lleis. Està bé? Està malament? No ho hem de discutir avui. Hi ha pobles que no admeten aquesta jerarquia, però hi ha pobles que l'han adoptat. El poble d'Espanya l'ha adoptat; i dintre d'aquesta jerarquia de lleis hi ha les Constitucions que constitueixen el quadre dintre del qual s'ha de moure sempre el poder legislatiu; una constitució de la República a la qual s'han d'ajustar tots els poders de la República; un Estatut de Catalunya dintre del qual s'han de moure tots els poders de la Generalitat de Catalunya. I aquestes lleis són unes lleis que són superiors al nostre poder legislatiu un cop han estat aprovades. De manera que no és ben cert el que aquí algunes vegades s'ha dit de què el Parlament, pur representant de la majoria del poble, pot acordar allò que estimi més convenient als interessos generals. No; és que no pot fer-ho perquè ha de fer-ho dintre d'aquest quadre que ell mateix s'ha donat. Però, a més, és que hi ha un problema que és més cabdal, i aquest problema cabdal és que hem discutit aquí diverses vegades, d'uns quants dies a aquesta banda se n'ha parlat molt sovint, dels prestis del Parlament i de l'eficàcia o els perills del sistema parlamentari. No insistiré molt jo sobre del perill que porta en el sistema parlamentari el parlar molt o el parlar poc; jo crec que hi ha un perill molt més gran. El perill més gran és que el poble arribés a tenir — no el té encara, afortunadament —, però arribés a tenir un dia el convenciment de la ineficàcia absoluta dels acords que es prenguessin en aquest Parlament, perquè el dia que el poble s'adonés de què discutim llargament, ens acalem i votem en definitiva un text perquè a l'endemà, perquè així convingui a una Majoria o convingui millor pels interessos de Catalunya, pugui prescindir en absolut d'aquelles garanties fonamentals que en un Projecte de Constitució s'hagi donat. Aleshores el poble dirà que és inútil que ens escarrasem discutint i que aquí no hi fem més que gastar llum i perdre el temps. Si hi ha una Constitució de la República, deu ésser perquè ens ajustem als preceptes d'aquesta Constitució de la República; si fem una Constitució Interior de Catalunya, deu ésser perquè els nostres actes s'adiguin als preceptes d'aquesta Constitució Interior de Catalunya. Però si n'hem de prescindir perquè en un moment donat es creu que hi ha uns interessos superiors que ens obliguen a passar per damunt d'aquests preceptes, valdrà més que ens ho diguem els uns als altres i no perdem miserablement el temps. I en resum aquí s'esdevé —

i sento haver de fer aquesta al·lusió, tractant-se d'una persona per la qual jo professo un sincer afecte personal, que és el senyor Selves —, però jo li dic que és molt difícil de què ni els uns als altres ens convenen ni que el poble de Catalunya es convenci de què per disquisicions que fem sobre els conceptes de llibertat i de voluntat del poble i de democràcia, que hi hagi ningú que cregui que el sufragi universal que s'ha donat com a garantia de l'expressió de la voluntat dels ciutadans catalans existeix simplement perquè els Alcaldes dels pobles hagin d'ésser els que designi el nostre amic particular i adversari polític senyor Selves. Però, en resum, aquest article no diu res més que això: que d'aquí endavant en tots aquests pobles hi haurà un Alcalde al qual pudorosament se li canvia el nom per President de la Comissió gestora, el qual no serà designat pels Ajuntaments, com diu l'article de la Constitució; no serà designat pels Ajuntaments, com diu el nostre Projecte d'Estatut Interior, sinó que serà designat purament i lliure, no pas pel Govern, ni tan sols pel President de la Generalitat, sinó que serà designat purament i exclusiva pel senyor Selves. Ens és difícil, senyors Diputats, crec que serà molt difícil als ciutadans de Catalunya, anar a resoldre aquest problema de què la democràcia consisteix simplement en què el Conseller de Governació designi els Alcaldes; que sigui una garantia per a la voluntat dels pobles exclusivament el que aquests Alcaldes siguin nomenats pel nostre particular amic senyor Selves. Per esforços que faci, senyors Diputats, per esforços que faci, confesso que la meua intelligència no arriba a comprendre que sigui una major garantia per a la llibertat dels Municipis catalans que es troben en aquest cas el que sigui el senyor Selves el qui nomeni els Alcaldes, que no pas que siguin els mateixos ciutadans d'aquests pobles els que ho facin. Però si la meua intelligència no hi arriba, si no puc arribar a comprendre l'equació d'aquest problema, he pensat alguna vegada el que dirien d'un cas així les autoritats del republicanisme. Hi ha hagut en la història del moviment republicà espanyol dues figures que ultra el seu relleu en la vida política espanyola, en llur conjunt han tingut una participació excepcional en el desenvolupament de la vida política catalana. Dos homes eminents dels quals ens han separat en determinat ordre d'idees moltes coses, els quals no obstant sempre hem hagut de retre la nostra admiració i el nostre respecte, a part l'amor a Catalunya que havien demostrat mantes vegades, la seva usteritat i la fidelitat absoluta al principi que havien sustentat tota la vida. Se m'ha ocorregut a mi pensar en aquests dies que discutim i estem resolent aquest problema d'aquesta major garantia que volem donar a la democràcia per mitjà d'aquest Projecte de Llei, que pensarien en un cas així unes autoritats indiscutibles que haurien de servir-vos a vosaltres especialment de guiatge en problemes d'aquesta naturalesa, com don Nicolau Salmeron, com don Francesc Pi i Margall.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Que es van deixar prendre la República de les mans!

El Sr. DURAN I VENTOSA: I quan jo pensaria si fos possible sotmetre'ls a aquestes altres mentalitats republicanes un problema d'aquesta naturalesa, penseu el que dirien si en aquells moments se'ls presentés com una raó per a defensar la República l'anar-se a prestar a

aquest joc de petit casinet de barriada, i el sentiment que tindrien i la vergonya que els causaria el dir que el nom per ells sempre august de República hauria de servir només per a anar a aavorir petiteses de caràcter local.

El Sr. FONTBERNAT : Només?

El Sr. CANTURRI : La vergonya que tindrien si el sentien a vostè!

El Sr. DURAN I VENTOSA : Només petiteses de caràcter local; i el que s'esdevindria i la vergonya que tindrien i com s'en tornarien a llurs tombes si en poguessin sortir en un moment, si es trobessin en què a aquestes petiteses i a aquestes mesquineses s'hi sacrificuen els ideals fonamentals de Democràcia i República, pels quals havien lluitat tota la seva vida. Aquest record podrà no impressionar a aquells que fins les altes autoritats de la República prenen una mica en broma, però com que hi ha un assumpte massa seriós, un problema greu per a resoldre, penseu, com més republicans sigueu més encara, amb el mal que podeu fer no deixant-vos guiar per les ombres augustes d'aquells que us han ajudat a portar la República. (*Molt bé en els bancs de la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó i Bofarull. en nom de la Comissió.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Senyors Diputats : Procuraré ésser el més breu possible, si bé m'haureu de permetre que no segueixi fidelment el mètode que ha seguit el nostre distingit company senyor Duran, perquè, realment, m'ha emocionat aquest record tan sentit — sobre l'oportunitat no sóc jo qui l'ha de qualificar — d'aquelles eminents figures de la primera República. En aquest pas, nosaltres podrem constatar amb gran satisfacció que les vestals de la fe republicana són els nostres distingits companys de la Lliga Catalana. Sempre ens quedarà el recurs a nosaltres, gent d'una generació espiritual, quan oblidem aquelles vides memorables i incorreguéssim en el pecat de desagraïts, el saber on hi ha la veritable font del republicanisme. És amb gust i amb emoció que hem sentit això. Ara, que tampoc diré que pugui ésser... — no, no ho diré —. No ho diré; el meu temperament a vegades, potser, em portaria a termes que no són prou de correcció parlamentària. No voldria ofendre — si bé faria abstracció de les persones —, però em permetria dir una cosa : esmentar certs noms des d'uns bancs en els quals hi ha un rètol que diu : Lliga Catalana, Lliga Regionalista, em sembla una profanació.

Estigui tranquil el senyor Duran i estiguin tranquils els meus companys i representats respecte a la sort que pugui cabre a aquest Parlament i als que el constitueixen. Si aquest Parlament fos una ficció, si no tingués la doble missió que els Partits polítics tenen avui d'ésser a l'ensems que intèrprets fidels del sentir i de la voluntat popular, aquella mena de propulsors, d'inductors, no perquè vulguin ésser l'èlite, la selecció de les majories, sinó perquè aquella seva mateixa confiança ens imposa el deure de conduir

quan se'ns demana i de seguir sempre que se'ns mana. Potser sí que podria arribar el moment que el Parlament fos una ficció; per això tantes vegades havíem combatut, encara que no fos d'una manera material, aquella ficció de Parlament que era una befa pel poble, on anàveu vosaltres a sentir la veu feble del poble, que no sentíeu sempre, perquè la casaca impermeabilitza, a vegades, per a sentir la veu del poble.

Una Constitució que no vàreu votar, però que heu d'obeir i acatar és allò que alegueu contra aquest Projecte. També ens agrada això, també ens plau que alegueu la Constitució. Però la Constitució, l'article 9.º, tots els articles de la Llei i, àdhuc, els reglaments s'han de llegir íntegrament i interpretar rectament el seu sentit. Ja que el senyor Duran feia referència als Diputats que varen votar aquesta Constitució, jo que era un d'ells crec que puc tenir una part alíquota d'interpretació d'aquesta Llei, i l'article 9.º diu : «Tots els Municipis de la República seran elegits per sufragi universal, igual, directe i secret.» Per això suprimim els articles 29 que no han estat elegits per sufragi universal directe i secret. Tindríeu tota la raó, seria un crim de lesa democràcia voler aquest Govern, contra la nostra voluntat, substituir el sufragi universal per un nomenament, sigui automàtic, sigui governatiu. Però la mateixa Llei de la República ha fet el mateix, perquè els articles 29 potser el defecte menor que tenen és el de no ésser fills del sufragi — i ara vinc a allò de la incompleta imprecisió de l'article — aquests Ajuntaments, fills del sufragi universal, directe i secret, i a l'ensems, lliure i pur, encara que no ho diu, però està sobreentès, aquests són els que nomenaran els seus Alcaldes; però no pas els que no sigui així. Ultra el que nosaltres no nomenem Alcaldes; nosaltres nomenem un gestor directament representant del Govern que, amb funcions limitadíssimes, té una funció limitada en el temps i limitada en quant al poder.

A més, la Constitució i l'Estat reconeixen a aquest Parlament ampla sobirania, absolut poder en matèria municipal, i aquest Parlament en nom de Catalunya exerceix el Poler català portant aquesta Llei. Les VV. SS. creuen que representen un gran sector de l'opinió, però jo he de dir-los que un grandíssim sector d'opinió, més gran del que vosaltres representeu, ens està demanant des de fa molt temps, i àdhuc exigint, una Llei com aquesta, que és el mínim que podíem fer. Perquè ja que es parla de mesures i de si això és prou democràtic o no ho és, si la Presidència m'ho permet i la Cambra m'ho tolera, jo donaré una tònica a això, que crec que plaurà a les VV. SS., doncs, els hi pot servir d'argument per al dia de demà; i és que els que som republicans des de fa vint-i-cinc, vint-i-set o vint-i-vuit anys, els que hem donat tot el que podíem donar, i no hem donat més perquè no hem tingut ocasió de donar més, nosaltres, en els complots de durant la dictadura, no esperàvem una República com aquesta, sinó que volíem una República que vingués per la revolució, establint una dictadura republicana tot aquell temps que fos necessari per a remoure sense cap obstacle tot el que ara ens costa tant de fer. Això

explica la tònica de la Llei. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Quant a la part que el senyor Simó i Bofarull ha dit que li semblava emotiva, no dic res més. Si emocionat estava el senyor Simó i Bofarull, jo no en tinc cap culpa. M'he de limitar simplement a la interpretació d'aquest article 9.º i em sap greu que essent el senyor Simó i Bofarull Diputat de les Corts Constituents, li doni una interpretació tan en contra del seu text. El senyor Simó i Bofarull i molts altres són advocats, i els que són advocats també ho saben, que quan una Llei és clara no s'ha de distingir ; i aquesta Llei no diu el que cal fer quan siguin uns Regidors que no siguin nomenats de la manera *a o c o b*. No ho diu això ; sinó que diu « todos los Municipios elegirán sus Ayuntamientos ». Per consegüent, podeu tenir raó o no, no és qüestió de discutir-ho en el dia d'avui, si els Ajuntaments de l'article 29 havien de subsistir o no ; és una qüestió completament a part i jo no vull tornar sobre el problema ja debatut tan llargament ; però és evident que no pot existir un nou Ajuntament amb el nom de Comissió gestora, amb el nom que es vulgui, que no sigui elegit per sufragi universal, i que tot el que sigui donar als pobles uns directors de la seva política municipal que no hagin estat elegits per sufragi universal és infringir obertament, clarament, categòricament, la Constitució. I és més clar encara el que l'article diu : « Los Alcaldes serán designados siempre por elección directa del pueblo o por el Ayuntamiento. » És per això que jo us dic que en la resta d'Espanya s'ha establert que aquests Alcaldes puguin ésser elegits, quan menys, per aquestes Comissions gestores que vénen a equivaldre en certa forma a l'Ajuntament mateix ; però en lloc s'autoritza ni es pot permetre de cap manera que sigui el Poder central — que en aquest cas el Poder central és el Consell Executiu — el que es pugui immiscuir en la vida política local. Què en treurem de totes aquestes assemblees d'Ajuntaments que s'estan celebrant constantment per a anar a abogar a favor de l'autonomia municipal si el primer cas que se'ns presenta, donem aquest tristíssim exemple de què el primer Parlament autònom de Catalunya comenci vulnerant el principi de l'autonomia municipal ?

Un Sr. DIPUTAT (de la Majoria : Però si no n'hi ha d'autonomia municipal !

El Sr. DURAN I VENTOSA : Es vulnera el principi d'autonomia municipal i es vulnera la Constitució de la República. Jo us he dit abans que si hagués un Tribunal de Garanties Constitucionals, aquest Tribunal necessàriament casaria aquesta Llei.

Jo em faig càrrec — fent una al·lusió a aquests arguments que aquí tot sovint s'han donat —, jo em faig càrrec de què en els moments d'un període revolucionari es passi per damunt de les lleis. El que jo no creuré i no cruerà ningú, ni haurien cregut — torno ha dir-ho repetint conceptes anteriors — les Autoritats del republicanisme espanyol, el que jo

no podré creure és que en plena normalitat republicana, al cap de dos anys de la República, sigui necessari anar a vulnerar les lleis mateixes de la República i els principis de l'autonomia municipal, simplement per anar a servir a uns Comitès de pobles. Això no ho creuré mai.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Dues paraules només. Pròximament, tinc notícies oficioses que vindrà a la Cambra el Projecte de Llei municipal. Nosaltres tenim l'esperança, deduïda de les reiterades manifestacions de la Lliga Catalana en pro de l'autonomia i blasmant el que al seu entendre són atacs contra d'ella que surten d'aquests bancs, que prestaran tot el suport necessari per aprovar, i ens hem quedat un xic curts, fins per ampliar aquesta autonomia municipal que vindrà en el Projecte de Llei.

I referint-me a l'article de la Constitució, jo no he de rectificar al senyor Duran i Ventosa ; cadascú queda en la seva posició, i no ens convencerem mútuament. Però jo recordo que quan es discutia al Parlament d'Espanya aquesta llei, jo hi veia allà al respectable i volgut senyor Abadal i al senyor Rahola representants de Lliga Catalana, i no varen dir res que fos anticonstitucional a aquell Projecte.

El Sr. ABADAL : No podem parlar sempre.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : És que no varen parlar mai, ni ho varen votar.

El Sr. ABADAL : Com no va votar la V. S., per la mateixa raó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Jo vaig votar en contra, perquè era poc.

El Sr. PRESIDENT : S'aprova l'article ?

El Sr. ABADAL : Té tanta importància això, que jo crec que cadascú no solament el Partit, sinó la persona, ha de prendre la seva responsabilitat respecte d'aquest punt. Per això demanem votació nominal.

El Sr. PRESIDENT : Es procedirà, doncs, a la votació nominal de l'article 3.º

Senyors Diputats que han dit Sí.

Andreu, Armendares, Balart, Bancells, Battestini, Bilbeny, Bru, Canturri, Casademunt, Cerezo, Companys (Josep), Espanya, Fàbrega, Farreres, Folch, Fontbernard, Galés, Guinart, Ibars, Irla, Lloret, Magre, Mestres, Mora, Palacín, Riera, Rossell, Sellés, Sauret, Selves, Serra, Soler i Bru, Soler i Pla, Simó, Tauler, Viadiu, Xirau, Fronjosa, Ruiz, Gassol, Dencàs, Casanoves, Rauret, Barrera, Gerhard, Dot, Companys (Lluís).

Senyors Diputats que han dit NO.

Abadal, Carreres, Duran, Romeva, Rovira i Roure, Secanell, Sol, Tries, Ventosa, Vidal, Martínez i Domingo, Casabó.

(*Es aprova l'article 3.º per 47 vots a favor i 12 en contra.*)

El Sr. PRESIDENT : Article 4.º. Que es llegeixi.

(*Un senyor Secretari llegeix l'article 4.º.*)

El Sr. PRESIDENT : Llegeixi's el primer vot particular presentat a aquest article.

(*Un senyor Secretari el llegeix.*)

El Sr. PRESIDENT : Algun signant d'aquest

vot particular vol fer ús de la paraula per a defensar-lo?

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Rovira i Roure té la paraula.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyors Diputats: En la discussió d'aquest Projecte de Llei no ha estat possible que prosperés el nostre criteri quan defensàvem que era un absurd que a tots els pobles on hi hagi els Ajuntaments, o hi hagi Regidors elegits per l'article 29, sigui precis el nomenament d'un Alcalde de caràcter governatiu. Ens ha estat també rebutjat tot allò que nosaltres proposàvem perquè no es donés l'anomalia absurda de què inclús en aquells Ajuntaments que el 20 de novembre es demostrà clarament que era aclaparadora la majoria per un Partit que no era el de l'Esquerra Republicana, hi hagués d'entrar una majoria d'aquest Partit. I com que tot això ens ha estat rebutjat, ens resta encara la necessitat de buscar garanties respecte a aquest únic Regidor que a les Minories se'ns vol consentir en els Ajuntaments on hi havia Regidors proclamats per l'article 29. És de tenir en compte, senyors Diputats, que si a tot això haveu volgut arribar, quan menys és necessari que respecte a aquesta mínima participació que ens volem concedir, respecte a aquest únic representant que podríem tenir les Minories en uns pobles i les màximes majories en altres pobles, almenys respecte d'aquest representant comptem amb una garantia de què el tindrem i de què serà persona afecta al Partit que hagi tingut en els eleccions del dia 20 de novembre el primer lloc o el segon. És per això que nosaltres insistim ja en aquest cas, que quan menys perquè aquest únic lloc que ens volem donar, quedi salvaguardat, és necessari que s'accepti el vot particular que nosaltres hem formulat. De no ésser així, de rebutjar-se'ns aquest vot particular, és indubtable que ens trobem amb una altra anomalia més, i és que ni tan sols aquell representant que es dona a l'oposició en els Ajuntaments aquest té la garantia suficient de què serà nomenat. Perquè és indubtable que si el nomenament aquest ha de fer-se pel senyor Conseller de Governació, en la suposició de què no hagués fet la designació el Partit a què ell correspon, pot haver-hi pèrdua involuntària a Correus, pot haver-hi qualsevol omissió que no sigui coneguda pel Partit, que originés la no arribada a mans del senyor Conseller de Governació, de la designació del membre de la Comissió que correspon designar-se per aquesta minoria, que en molts pobles pot ésser majoria. I, a fi i efecte de què hi hagi garantia suficient de què això no passarà, a fi i efecte de què solament es deixi el nomenament en favor del senyor Conseller de Governació, en el cas de què hi hagi hagut una renúncia tàcita per part de les minories, al nomenament del membre de la Comissió que li correspon, és per això que estimem nosaltres indispensable que a aquest article en qüestió s'hi afegeixi un paràgraf que com a garantia per aquestes minories digui que solament podrà fer aquest nomenament el senyor Conseller de Governació si previ requeriment escrit pel Comissari respectiu, no és fes

la designació en el termini de quaranta-vuit hores. És una garantia que nosaltres estimem indispensable, perquè d'aquesta manera quedarà evidenciat que, si en efecte per les oposicions no s'han fet les designacions, ha estat perquè han cregut oportú no presentar una determinada persona, però que no pot basar-se sota cap concepte en el fet aquell de què hi hagi hagut pèrdua de documentació que fes possible que tot això no arribés al senyor Conseller de Governació.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BILBENY: En nom de la Comissió he de refusar aquest vot particular, perquè nosaltres creiem que és una lentitut que no guarda relació i creiem que la diligència de la Minoria de Lliga Catalana serà prou per a informar-se en el seu degut temps. Per això nosaltres, sentint-ho molt, no podem acceptar aquest vot particular.

El Sr. ROVIRA I ROURE: En primer lloc, hem de manifestar que no es tracta tan sols de la Minoria de Lliga Catalana, sinó que totes les minories de Catalunya puguin estar en el cas de nomenar un Conseller. Però ja que es rebutja aquest vot particular, hem de dir que quan menys serà una cosa més que coneixerà el poble de què no ens volem donar aquestes garanties que demanem en aquest cas.

El Sr. BILBENY: No és una desatenció. És que en realitat creiem que amb cinc dies tenen temps suficient les Minories per a tenir coneixement al seu degut temps, perquè en cinc dies han pogut informar-se i han arribat les designacions a mans del Conseller.

El Sr. ROVIRA I ROURE: No és que sigui desatenció, sinó que del que es tracta és que ni aquestes garanties ens volem donar.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¿I si no han arribat?

El Sr. BILBENY: Ja es procurarà que arribin.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar, per explicar el vot.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola, per a explicar el vot en nom de la Minoria de Lliga Catalana.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo insistixo en votar a favor del vot particular, malgrat que els nostres companys de la Majoria a la Comissió no ens facin l'honor d'acceptar-lo, perquè creiem que encara que en aquests moments funcioni ja amb un excessiu automatisme la màquina interior de dir que no, en un article com aquest, en relació al qual, com ja ha dit molt bé i molt clarament el senyor Rovira i Roure, tan sols volem prevenir la possibilitat de què es castigui els nostres amics d'un poble que ja han estat castigats a minoria perpètua, encara que el poble en les eleccions del 20 de novembre els hi hagi donat com hi ha molts casos, el 95 per 100 dels vots. Tots aquests amics nostres porten ja damunt un càstig i no és just que se'ls hi vulgui o se'ls pugui imposar un altre càstig a conseqüència d'una possible pèrdua tan més possible quant en molts casos es tracta de pobles allunyats i les designacions poden no arribar a temps, i en aquest cas el Conseller de Governació, emprant estrictament el que diu

la lletra d'aquest article, pot disposar del tercer lloc que correspon a les minories.

Nosaltres, com ja hem dit sempre que hem discutit vots particulars, no estem lligats a unes paraules determinades. Si el senyor Conseller de Governació, per exemple, ens diu que n'hi haurà prou amb demostrar que no ha arribat a un poble la designació feta pel camí oficial amb una advertència que la central del Partit, que no ha d'ésser precisament Lliga Catalana sinó d'altres Partits, i en aquest cas el Conseller de Governació dóna facilitats en ordre a aquella designació que s'ha extraviat, aleshores nosaltres, com que no cerquem més que això, o sigui l'efectivitat d'aquesta garantia que vosaltres mateixos ens oferiu, en aquestes condicions tant en fóra acceptar el text del vot particular com aquest oferiment del Conseller de Governació.

El Sr. PRESIDENT: Així mantenen o retiren el vot particular?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ens agradaria sentir abans unes paraules del Conseller de Governació.

El Sr. PRESIDENT: De moment han de dir si mantenen el vot particular.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Retirem el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Rest a retirat el vot. Doni's lectura a l'altre vot particular.

(Un senyor Secretari llegeix el vot particular a l'article 4.º)

El Sr. PRESIDENT: Tenen la paraula els signants per a defensar el vot particular.

El Sr. ROVIRA I ROURE: No hem demanat per a fer ús de la paraula, perquè tenim entès que aquest vot és acceptat per la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: La Comissió té la paraula.

El Sr. BILBENY: Ens aixequem tan sols per a dir que la Comissió accepta aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Rest a acceptat, i incorporat al dictamen. S'aprova l'article?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano la paraula per a repetir, ara d'acord amb el Reglament, la meua pregunta anterior al senyor Conseller de Governació.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Vidal i Guardiola té la paraula.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo pregunto al senyor Conseller de Governació si, fent-se càrrec d'aquests casos a què alludeixo com a possibles, encara que no els crec molt probables, si creu que trobarà una manera de què tots els Partits, no sols el nostre, puguin fer arribar fins a ell les designacions en cas de què les que vinguin per conducte oficial, per qualsevol motiu es perdin.

El Sr. CONSELLER de Governació: Em plau molt contestar aquesta objecció formulada pel senyor Vidal i Guardiola, per a dir-li que el Conseller de Governació tindrà totes aquelles toleràncies que es puguin tenir, dintre del compliment d'aquesta Llei que s'està discutint i que crec que s'aprovarà dintre de poc, a fi de què tant les Minories com la Majoria, a fi de què tots els Partits puguin veure respectada la seva

voluntat, la lliure designació dels membres que hauran de formar o constituir aquestes Comissions gestores.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Encara que només es tracti d'una tolerància, agrairé aquestes explicacions i aquesta disposició del Conseller de Governació, en nom de tots els Partits que es poden trobar en aquestes circumstàncies.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article 4.º? (Assentiment en la Majoria.)

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Amb el vot en contra de la Minoria de Lliga Catalana.

El Sr. PRESIDENT: Rest a aprovat l'article 4.º amb el vot en contra de la Minoria de Lliga Catalana. El senyor Secretari donarà lectura a l'article 5.º i al vot particular que ha estat presentat.

(Un senyor Secretari llegeix l'article 5.º i un vot particular presentat al mateix.)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Vidal i Guardiola, signant del vot particular, té la paraula.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: Quan va començar la discussió d'aquest Projecte de Llei, nosaltres varem dir que els nostres vots particulars estaven escalonats en relació als diversos problemes importants que es plantejaven. Hem despatxat, per a dir-ho així, dos etapes essencials: la primera era la de què no es discutiria aquest Projecte de Llei per inoportú. Aquesta etapa està ja liquidada. La segona etapa ha quedat liquidada ara. Nosaltres creiem que si no hi havia més remei que destituir els Ajuntaments de l'article 29, aquesta destitució o substitució s'havia de fer d'una manera automàtica, amb una sèrie de tràmits que han estat discutits. I ara anem a un tercer punt, a un punt importantíssim, vitalíssim, del qual ja s'ha parlat en la discussió de totalitat, com és natural, i del que ja s'ha fet al·lusió en discutir altres articles. Em refereixo a les facultats que tindran aquestes Comissions gestores.

Estem d'acord, el Govern que ha formulat el Projecte de Llei, la Comissió i nosaltres, estem d'acord en què aquestes Comissions gestores són una cosa molt especial i que han de tenir facultats molt limitades. Jo he tingut una especialíssima satisfacció en sentir al President de la Comissió, senyor Simó i Bofarull, quan contestant aquesta tarda al senyor Duran li deia que aquestes Comissions gestores — he pres nota de les paraules, perquè m'han emocionat...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: També?

El Sr. SAURET: Un altre que s'emociona!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...aquestes Comissions gestores havien de tenir, havien d'exercir unes funcions limitadíssimes. Limitadíssimes és el superlatiu que m'ha emocionat i del qual vaig a veure si entre tots en treiem les necessàries conseqüències, perquè el Projecte del Govern que la Comissió reproduceix en el seu dictamen ja introduïa algunes limitacions, ja parteix de la base de què aquestes Comissions gestores no s'ocuparan de tot, sinó que han de tramitar els afers corrents. Ara, que hi ha una

discrepància entre la definició dels afers corrents entre la forma en què l'entén la Comissió i tal com ho entenem nosaltres. El Projecte del Govern i el dictamen de la Comissió diuen que no podran ésser presos per la Comissió gestora els acords que per la legislació municipal vigent exigeixen un quòrum o els que representin obligacions no previstes en els Pressupostos vigents. Nosaltres creiem que això no és fer una limitació molt rigorosa sobre les funcions d'aquestes Comissions gestores. Nosaltres definim en el vertader sentit el que són afers corrents i volem separar d'aquestes Comissions aquelles coses que donarien massa la raó als arguments tantes vegades fets aquests dies respecte de les finalitats possiblement tèrboles d'aquest Projecte de Llei. Si es tracta — uso les vostres paraules —, si es tracta de desarrelar el caciquisme, anem a desarrelar-lo, però deixem el camp net: no hi deixem plantes dolentes que puguin ésser pitjors que el caciquisme que es tracta de desarrelar. Perquè sigui així, jo formulo un vot particular en el qual d'una manera precisa diem — ultra copiar les vostres paraules en quant als acords que necessitin el quòrum i a les despeses que no tinguin consignació en els Pressupostos —, diem que no podran fer-se nomenaments de personal governatiu ni administratiu, ni pagament de despeses de caràcter voluntari (les obligatòries ja queden permeses), ni en general podran adoptar-se acords ni disposicions que puguin tenir una influència durant el curs de les eleccions.

Jo m'atreveixo a dir que nosaltres en redactar aquest vot particular, fem una cosa perfecta, perquè ni una sola de les paraules que figuren en aquest vot particular o proposta nostra hem deixat de sentir-la dels vostres llavis durant la discussió. El senyor Simó i Bofarull ha dit que la Comissió havia de tenir unes facultats limitadíssimes. El senyor Conseller de Governació va parlar d'aquest afer i vingué a reconèixer que si no podia trobar-se una solució en l'aspecte del calendari, aquesta qüestió podia solventar-se en un altre lloc limitant les facultats d'aquestes Comissions. Nosaltres que creiem que és l'últim punt de veritable importància en aquest Projecte de Llei — també la tenen els altres articles, però no tanta —, desitjaríem novament i per darrera vegada cridar l'atenció del Govern, cridar l'atenció de la Comissió i de tota la Majoria, sobre la conveniència de revisar almenys el text d'aquest Projecte, d'aquest article. Nosaltres, torno a dir-ho, no ens fiem tant en les paraules com en l'esperit i si no hi ha més remei que establir aquestes Comissions, tinguem almenys la tranquil·litat de què no seran pertorbadores i administraran en representació d'una majoria que haureu creat vosaltres, però que no faci altra cosa que tenir cura de les necessitats elementals del poble, fins i tant que vinguin els vertaders representants de cada poble nomenats pel sufragi que és, com diu vosaltres l'única i veritable font des del punt de vista democràtic. Mentrestant, que els pobles siguin administrats sense greus pertorbacions, cosa que pot produir-se si no s'accepta cada una de les paraules que hem consignat en el vot particular com addició a les que ja té el dictamen.

Parlo d'una banda dels nomenaments de personal. Tots teniu experiència de coses municipals i sabeu el que representa la facultat de destituir i nomenar personal per interrompre la vida d'un Ajun-

tament, i de la mateixa manera sabeu el sentit que dona la Llei de les despeses de caràcter obligatori i a les de caràcter voluntari. Això pot tenir una «capitis diminutio» de voluntats i creiem que aquesta limitació de voluntats ha de comprendre la prohibició de què aquests Ajuntaments intervinguin en res que tingui relació directa amb les eleccions. Aquesta enumeració em sembla completa; però si voleu donar-l'hi una altra redacció que tradueixi el que crec està en el convenciment de tota la Cambra, de què no havent-se introduït modificacions en el calendari de l'aplicació d'aquesta Llei, és indispensable disminuir alguna de les facultats d'aquestes Comissions, nosaltres creiem que hauréu donat tots un pas decisiu per a modificar substancialment aquest Projecte, fer-lo menys dolent i que no redundi en desprestigi de tot el Parlament que l'ha votat. Per això apelo al Govern, a la Comissió i a tota la Majoria, perquè vegi si totalment o parcialment es poden acceptar les propostes del nostre vot particular.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: La Comissió entén que la raó principal per la qual no es pot admetre el vot particular és que els desitjos del senyor Vidal i Guardiola estima que estan satisfets d'una manera absoluta, tal com va el text del dictamen. El superlatiu que l'ha emocionat superlativament, a mi em sembla superlativament complet amb el que diu la Llei. Ara, que s'hauria pogut superar si s'hagués afegit en el seu vot particular que a més de no poder-se fer nomenament no es fessin destitucions. Això ha estat obligat. Però no podem admetre-ho perquè des del punt de vista financer hi ha uns Pressupostos vigents i diem «que no estiguin previstos en el Pressupost»...

Un Sr. DIPUTAT: No és el mateix.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Respecte al quòrum, està previst; i quant al darrer extrem del vot particular està tan confós que la Comissió gairebé no el va entendre; no en el sentit ideològic, però si en el legal no es pot introduir un concepte de tanta vaguetat com aquest.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ¿Per què no hi poseu «les mateixes limitacions establertes pel període electoral»? Seria un text molt simple.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Nosaltres entenem que els que formaran les Comissions gestores i especialment els que seran designats pel senyor Conseller de Governació no poden tampoc anar a acceptar un càrrec d'aquesta naturalesa de la confiança del Govern, en una forma de tal «capitis diminutio» que els hi restaria tota la seva autoritat.

El Sr. VENTOSA: Seria solament durant cinc dies.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Els suficients perquè es produís en el poble el cas de dissolució moral d'un subordinat governatiu de l'Alcalde, que no pot ésser amonestat perquè hi ha aquest criteri de què això pot influir en les eleccions.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ho diu la Llei electoral això.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Això és la llei de fugues.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: No crec sortir-me del tema.

La Comissió entén que aquestes condicions són les millors, necessàries, suficients i desitjable per la consciència més espantadissa i pel Partit més escrupolosament temorenc de què pugui haver-hi abusos de cap mena. Creiem que menys que això no podria ésser, perquè serien simplement figures decoratives.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola, per a rectificar.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyor President de la Comissió: Ja alguna altra vegada, en la discussió d'aquest Projecte, en començar les seves primeres paraules m'havia fet un xic d'illusió, però aquesta s'esfuma molt de pressa. El President de la Comissió m'ha vingut a dir que el text del nostre vot particular en part venia a dir el mateix que el dictamen de la Comissió i que les darreres línies no les entenia. Contestació meva: En la part en què és igual el vot particular que el dictamen de la Comissió, ¿per què no té el senyor President de la Comissió l'amabilitat de permetre substituir el text igual que nosaltres proposem? I quant a les darreres paraules, el senyor Ventosa amb una enorme precisió les ha millorat indiscutiblement — nosaltres, els autors del vot particular li ho agraïm — ha millorat l'expressió i nosaltres amb molt de gust substituïm les paraules de «no podrà adoptar cap acord que pugui tenir influència en el curs de les eleccions», per «acord prohibitiu durant el període electoral segons la legislació vigent».

El Sr. PRESIDENT: Reriten les VV. SS. el vot particular?

VEUS de la Minoria de Lliga Catalana: No, no.

El Sr. PRESIDENT: Votació ordinària. Els senyors Diputats que votin en pro del vot particular que tinguin la bondat d'aixecar-se. (*S'aixequen els senyors de la Minoria de Lliga Catalana.*) Resta rebutjat el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació de l'article. Els senyors Diputats que votin en pro de l'article que tinguin la bondat d'aixecar-se. (*S'aixequen els senyors Diputats de la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article 5.º amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana. Article 6.º. Hi ha un vot particular que el senyor Secretari se servirà llegir.

(*Un senyor Secretari llegeix el vot particular.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Sol, un dels signants del vot particular.

El Sr. SOL: Breument, senyors Diputats, perquè l'abast d'aquesta esmena és visible, és clar i no necessitarà gran argumentació. Si realment reconeixeu que aquestes Comissions gestores són necessàries com a excepció i que la veritadera i única font admissible per a tenir una representació municipal és el sufragi, nosaltres creiem que un cop feta aquesta manifestació no hi ha cap raó que aboni la continuació de la Comissió gestora. Per consegüent, tot seguit que estigui ja proclamat, qui ha d'ésser segons els resultats

de les eleccions, qui ha de representar el Municipi en cada poble, a l'endemà pugui ja començar aquest Ajuntament a exercir les seves funcions, que la Comissió gestora des d'aquest moment indubtablement usurpa, car tenint ja el poble representació filla del sufragi universal, no veiem que hi hagi cap motiu ni cap raó perquè continuï administrant i governant el poble una Comissió gestora filla de designació governativa. Res més que això: que a l'endemà de fet l'escrutini i proclamats els Regidors electes, cessi ja la Comissió gestora perquè no té motius que justifiquin la seva continuació.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya, per la Comissió.

El Sr. ESPANYA: La Comissió rebutja aquest vot particular, perquè la raó principal per la qual aquest Projecte de Llei ha estat presentat és precisament — a part del que deia el senyor Sol — perquè no mereixen respecte al Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya ni al Partit d'Unió Socialista, respecte de cap mena els Ajuntaments de l'article 29. Si acceptéssim el criteri del senyor Sol resultaria que una vegada acabat el període electoral tornarien a entrar en la possessió dels seus càrrecs tots aquells Ajuntaments de l'article 29.

El Sr. SOL: No, no! Els elegits, a l'endemà de l'escrutini.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Estem d'acord; aleshores, la Comissió, ¿accepta el vot?

El Sr. ESPANYA: Aquí en l'esmena diu únicament el senyor Sol que les Comissions gestores cessin a l'endemà de feta la proclamació de l'escrutini. Però sap molt bé el senyor Sol que des del dia que es fa la proclamació de l'escrutini fins al dia que els nous Regidors es possessionen dels càrrecs hi ha un temps marcat per la Llei.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Que nosaltres volem escursar.

El Sr. ESPANYA: Voleu escursar, però això era precis que ho diguéssiu...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ho afegim.

El Sr. ESPANYA: ...i la Comissió ho hauria estudiat i hauria vist si era possible acceptar aquesta esmena.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Està en l'ús de la paraula el senyor Espanya per la Comissió; si un dels signants del vot particular vol rectificar després no hi haurà cap inconvenient.

El Sr. ESPANYA: Jo m'atenc en absolut al text de l'esmena i l'esmena no diu res més que allò que he llegit. Entenem nosaltres que haurien de tornar a possessionar-se dels càrrecs els Ajuntaments per l'article 29 i això no pot ésser. Ara, les VV. SS. proposen el següent...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I ho deixem a la Comissió.

El Sr. ESPANYA: ...Que una vegada feta la proclamació d'aquests Regidors proclamats puguin entrar en possessió de llurs càrrecs.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Sí; la teoria del 14 d'abril.

El Sr. ESPANYA: La Comissió no té cri-

teri format perquè no ho ha estudiat; és una cosa nova.

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats. Segueix en l'ús de la paraula el senyor Espanya en nom de la Comissió. (*Adreçant-se al senyor Vidal i Guardiola.*) La V. S. demanarà la paraula en la forma reglamentària, i aleshores li serà concedida.

El Sr. ESPANYA: Jo només he d'advertir a la V. S. que quan es convoquin eleccions de Regidors segurament que el Govern de la Generalitat en compliment de la Llei fixarà el dia, la data en què els Regidors han d'entrar a prendre possessió dels seus càrrecs i naturalment que com que això està previst o estarà previst dins ja de la Llei electoral, i estarà previst en les ordres que en compliment d'aquesta Llei ultra l'altra Llei que doni el Govern de la Generalitat, hi haurà una data fixa perquè els nous Ajuntaments es constitueixin després de les eleccions i no em sembla gaire bé que uns Ajuntaments entrin abans i uns altres després. De totes maneres, no és pas una qüestió que nosaltres poguem dir que no l'acceptem en el fons; en el fons és igual; la qüestió és que els Ajuntaments de l'article 29 desapareixin; que entrin els altres deu dies abans o deu dies després, per a mi personalment, m'és igual; ara, els altres companys no sé què opinaran perquè l'esmena no ho deia i naturalment és necessari que ens reunim per a parlar-ne. Jo demanaria al senyor President que deixés aquesta esmena sobre la taula, a veure si tenim un moment de temps per a parlar-ne i poder contestar d'una manera concreta i definitiva.

El Sr. PALACÍN: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Només per al·lusions puc donar la paraula al senyor Palacín.

El Sr. PALACÍN: Per al·lusions, doncs. En nom d'un grup i en nom propi, per a oposar-me a què això quedi damunt de la taula i ho estudiï la Comissió, perquè és un afer prou clar que sembla estrany que la Minoria de Lliga Catalana no ho hagi previst. Diu en aquesta esmena que cessaran les Comissions gestores el dia mateix o a l'endemà de què s'hagi fet l'escrutini i hagin estat elegits els nous Regidors. Però, senyors Diputats, ¿és que contra d'aquesta proclamació no hi poden haver recursos?

Un Sr. DIPUTAT: Es clar!

El Sr. PALACÍN: A veure, doncs, com pot ésser que cessin aquestes Comissions gestores sense que s'hagi fet aquella proclamació contra la qual hi hagin recursos per a entaular. Per aquesta raó, jo sóc partidari de què es posi a votació l'acceptació o no acceptació d'aquesta esmena en la forma que sigui, però que no quedi sobre la taula.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Palacín: la forma en què la Comissió demanava que quedés sobre la taula un petit moment era únicament i exclusiva per a tenir, sense suspendre la sessió, un moment per a canviar impressions. No era perquè quedés sobre la taula per a discutir-lo demà, sinó per a reprendre la discussió dintre uns moments.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: El senyor President ha aclarit ben bé quin era el pensament del qui fa ús de la

paraula, perquè em creia que davant una nova esmena, amb la suggerència que ha fet el senyor Vidal i Guardiola, aquesta esmena quedava modificada, doncs hi afegia que podien entrar els Regidors una vegada proclamats, i em semblava que la Comissió havia d'estudiar això per a formar criteri, i segurament que aquest criteri l'hauriem format tenint en compte tota aquella sèrie d'arguments i raonaments que inclouen aquestes consideracions a què ha fet referència el senyor Palacín, per veure si era possible o no acceptar-la. El que ha dit el senyor Palacín és una cosa evident. No pot ésser, com deia la V. S., l'entrar en possessió el dia següent d'ésser proclamats, en tot cas una vegada terminat tot el període de reclamacions; però em sembla que això en el fons no és res. Es tracta només d'avançar uns dies la possessió dels senyors Regidors. No crec que tot això pugui significar res per l'objecte que persegueix l'Esquerra Republicana. Allò que persegueix és que aquests Regidors de l'article 29 cessin, i ¿què pot significar que durin trenta, quaranta o quaranta-cinc dies? Per consegüent, no té importància; de totes maneres he fet aquesta manifestació, però en vista del que ha manifestat el senyor Palacín, que sembla que obeeix a un criteri d'una part de la Majoria, la Comissió, per la meua expressió, manifesta que rebutja aquest vot.

El Sr. SOL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Sol, per a rectificar.

El Sr. SOL: Es per a declarar que realment potser tenia raó el senyor Espanya de dir que el vot particular no era complet; però recordi que va ésser aquest punt ja objecte de discussió dintre la Comissió i que allí es va donar per entès que es tractava dels Regidors novament elegits, i tant és així que es parlava de la Junta d'escrutini i es feia referència a què la possessió havia d'ésser l'endemà de la Junta d'escrutini. També es va tenir en compte el punt a què feia referència el senyor Palacín; també es va parlar que a l'endemà encara estava viu el dret de recurs que podia formular-se contra aquelles designacions. Però sempre es va parlar que entre uns senyors nomenats governativament o uns elegits pel poble, era preferible lliurar l'administració municipal als elegits pel poble. Es parlava sempre del punt de vista de reduir en el possible del Govern i la intervenció en els afers municipals de la Comissió governativa. No té cap interès aquesta Minoria en sostenir aquest vot particular, ja en parlarem en discutir-se la Llei electoral.

El Sr. PRESIDENT: Retirat el vot particular. S'aprova l'article 6.º? Resta aprovat amb el vot en contra de Lliga Catalana. Article 7.º. Hi ha un vot particular.

(Un senyor Secretari el llegeix.)

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

(Ocupa la Presidència el senyor Martínez Domingo, Vice-president segon.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyors Diputats: Només dues paraules, perquè ja s'està acabant la discussió d'aquest Projecte. Està vist i està comprovat que no se'n vol concedir que allà on haguem tingut majoria poguem tenir la majo-

ria dels Regidors que componen aquesta Comissió gestora. I per un Regidor que se'ns concedeix, no se'ns vol donar aquelles garanties indispensables perquè el puguem nomenar nosaltres; permeteu-nos, doncs, almenys, que, respecte d'aquells recursos que es puguin fer, no hagin d'anar altra vegada a unes autoritats que, en definitiva, són de l'Esquerra, sinó a una autoritat independent, allunyada de tot color polític, allunyada de tota lluita política. És indubtable que tot recurs ha d'ésser garantia per uns i altres, ha d'ésser una persona que no tingui ni la més petita concomitancia ni amb un Partit ni amb un altre, sinó que estigui allunyada de la lluita electoral, i com que a la lluita electoral hi anirà el Partit d'Esquerra, entenem que aquest recurs és un absurd, que és un absurd vagi davant d'una autoritat que depèn del Conseller de Governació, és a dir, el mateix Conseller de Governació. Precisament, per totes aquestes raons — ho hem exposat ja en altres ocasions dintre d'aquesta Cambra — creiem que tota mena de recursos han d'anar a persones que no tinguin aquest caràcter polític. En aquest cas, en el qual a més del caràcter polític ve a recaure, precisament, en una de les parts contendents que van a la lluita, és indubtable que, amb molta més raó, hem de sostenir aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Senyors Diputats: La Comissió sent no poder admetre aquest vot particular. Dues raons poderoses l'obliguen a procedir d'aquesta forma. En primer lloc hauria de repetir l'argument jurídic de l'altre dia, o sigui, que nosaltres no tenim facultats ni tenim poder per a determinar indicats comesos al senyor President de l'Audiència territorial, el qual pot rebutjar de ple qualsevulla instància, document, expedient o reclamació que se li formulés en aquest sentit; i, en segon lloc, això és anar contra els corrents actuals, perquè saben molt bé les VV. SS. que abans les actes del Parlament anaven al Tribunal Suprem, fins un dia que es va tenir la bona pensada de rellevar el Tribunal Suprem d'aquesta tasca, i ara és la mateixa Cambra la que jutja. I aquí m'estranya sentir parlar de lluita, quan la lluita vindrà després. No són les actes de les eleccions municipals les que hauran de venir aquí o allà, en això ja veurem què passa a la Llei municipal que entre tots haurem de discutir aquí. Ara es tracta simplement de les actes de presa de possessió de les Comissions gestores, i aquestes podran ésser impugnades i recorregudes davant del Conseller de Governació. No sé quina garantia més gran vol el senyor Rovira i Roure que el Parlament.

El Sr. ROVIRA I ROURE: No, el Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Que les portarà al Parlament.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Al Parlament. Nosaltres obliguem al senyor Conseller de Governació, cosa que no ens caldria, però tampoc no s'oposa res al contrari, que es determini d'una manera concreta que n'ha de donar compte; i, què més fiscalització que la del Parlament?

De manera que, per incompetència del President de l'Audiència, per entendre que és garantia sobrada la fiscalització del Parlament, nosaltres no creiem necessari acceptar aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: És rebutja el vot particular? Resta rebutjat, amb el vot a favor de la Minoria de Lliga Catalana. ¿S'aprova l'article 7.º? Resta aprovat, amb el vot en contra dels Diputats de la Minoria de Lliga Catalana. Que es doni compte d'un vot particular addicional a l'article 8.º.

(El Sr. Secretari el llegeix.)

El Sr. PRESIDENT: L'accepta la Comissió?

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: La Comissió no pot acceptar-lo.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo desitjaria saber si la no acceptació d'aquesta addició per part de la Comissió vol dir que els individus de les Comissions gestores no seran responsables.

El Sr. CASANOVES: ¿I la responsabilitat subsidiària que preveuen les Lleis?

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Això mereix una resposta especial.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Hem quedat des del principi de la discussió d'aquesta Llei, senyor Simó, que estàvem en circumstàncies especialíssimes, que la manca de limitacions que vosaltres heu imposat fins el final en les facultats i en les funcions d'aquests senyors els farà incórrer en constants perills, en gravíssims perills d'extralimitar-se. Aquestes extralimitacions poden estar d'una manera concreta consignades en determinats articles de la Llei i altres vegades poden consistir en aquelles extralimitacions de caràcter mixte, polític i administratiu, a les quals nosaltres fem referència en aquest vot particular. Jo, al final de la discussió d'aquest Projecte, no voldria entretenir l'atenció dels senyors Diputats, però jo pregaria altra vegada al senyor President de la Comissió, que es fixi en la intenció que té aquest vot. Nosaltres volem que consti que al costat de les faltes corregides per la Llei pugui haver-hi, senyor Casanoves, altres extralimitacions, que si no es consignen d'una manera especial que seran castigades, també aquestes extralimitacions foren tolerades, i potser, des d'un punt de vista polític, premiades. És el que nosaltres volíem evitar. I si em permet la Presidència, i amb objecte d'acabar d'un cop i no tornar-me ja a aixecar, jo voldria adreçar-me en públic, com ho he fet particularment, al senyor Conseller de Governació i a la Comissió, per a demanar-los-hi, com ho he fet ja particularment i no he tingut la fortuna de convèncer-los, que tinguessin la bondat d'acceptar una addició que havia formulat junt amb altres companys el senyor Vallès i Pujals, el qual s'ha hagut de retirar per tenir unes ocupacions urgents fora de Barcelona, i que m'ha encarregat la defensés molt breument, com vaig a fer-ho. Aquesta addició, que coneixen el senyor Conseller de Governació i la Comissió, diu «que els que formin part de les Comissions gestores no podran ésser elegits Regidors en les eleccions». Aquesta garantia, nosaltres la consideràvem indispensable. Vosaltres voleu — sempre dieu el mateix — desarrelar el caciquisme. Sobre això ja hem discutit molt.

Però jo admeto aquesta frase vostra. El que vosaltres no podeu fer, és que continuï en aquest respecte, com en l'altre que acaba d'explicar el senyor Rovira, que sigui, per dir-ho amb la paraula castellana, *Juan Palomo* el que tingui la part més important en aquestes eleccions. Aquesta figura actuarà diverses vegades en l'aplicació d'aquesta Llei. *Juan Palomo*, per una part, farà els nomenaments i resoldrà els recursos contra aquests nomenaments, i per altra part, en molts pobles, si no s'accepta aquesta addició del meu company senyor Vallès i Pujals, que jo cordialment faig meua, ens podem trovar en molts pobles que *Juan Palomo* sigui de la Comissió gestora i *Juan Palomo* sigui després anomenat Regidor de la Majoria. Heus ací perquè jo prego als senyors de la Majoria que tinguin la bondat de dir si accepten aquesta addició.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: La Comissió no pot acceptar aquest vot particular. En primer lloc és depriment; ho fóra, no ho és, depriment pels futurs gestors que es pugui ni tan sols sospitar que el senyor Vidal i Guardiola tingués el més lleu fonament de raó...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No lleu, greu.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: ...perquè per ésser caci es necessita temperament, contextura, moral especial...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I el recolzament del Poder central. Ho va dir ahir...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: ...es necessita un grau de supèrbia, solament equivalent al menyspreu pels altres, una prepotència que no es detura ni davant dels interessos legítims, una mena de supremacia per de prompte clandestina, fraudulenta, delictiva, des del punt de vista moral, per a suplantar la voluntat dels altres; i considerar que l'Esquerra no tindrà dintre del seu Partit les característiques del qual són prou conegudes, un estol de futurs cacs que es daleixen per a substituir als que vosaltres també voleu combatre. És depriment per aquests honrats ciutadans que procuraran ostentar el seu càrrec amb tota responsabilitat. En segon lloc jo no sé veure, perquè el senyor Vidal i Guardiola, que ahir deia que no era enginyer, però que sí pot ésser enginyós, no hagi trobat per a defensar un vot particular res més que una frase, que si em permet deixaré a ell mateix la qualificació...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ja li diré de seguida: gràfica.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Gràfica, no. Però tampoc no fóra parlamentària, la frase justa. ¿És que seran irresponsables els Regidors? Si això és gairebé un cas d'irresponsabilitat del qui ho diu. ¿A qui se li pot ocórrer que els Regidors siguin irresponsables? ¿És que, com a Regidors, si com a ciutadans ho són, com a Regidors no ho seran encara més? ¿És que no tindran una cura més especial en ésser gelosos dels seus deures, que no uns disbauxadors i uns tirans que manllevin la voluntat popular dels pobles que els ha d'elegir, si és que es presenten?

A més hi ha el Codi penal, del qual em penso que no estan exempts; hi ha la Llei de Responsabilitat civil; hi ha totes les responsabilitats del Codi

civil; hi han les responsabilitats reglamentàries, administratives, fiscals, i les de gestió. De manera que ha estat una pregunta innocent la del senyor Vidal i Guardiola, i per això no creiem que tinguem obligació de dir res més.

El Sr. PRESIDENT: Es rebutja el vot particular? Resta rebutjat amb els vots a favor dels Diputats de Lliga Catalana.

(Ocupa la Presidència el senyor Companys.)

El Sr. PRESIDENT: S'ha presentat un article addicional, que es va a llegir.

El Sr. SECRETARI.— Al Parlament: Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar al Parlament de Catalunya que es serveixi acordar el següent com a esmena al que sigui l'últim article aprovat del dictamen del Projecte de Llei referent a la renovació dels Regidors nomenats per l'article 29:

Article addicional. Si les eleccions municipals no estessin convocades abans del dia 1.er de maig d'enguany, aquesta Llei regirà en la seva totalitat des del dia 15 del mateix mes de maig.

Palau del Parlament, 23 de març del 1933. — Casanoves, Palacín, Riera, Tauler, Casademunt, Armendares.»

El Sr. CASANOVES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casanoves.

El Sr. CASANOVES: Jo he assistit amb silenci a les deliberacions d'aquesta Cambra en la discussió d'aquest Projecte de Llei sobre la renovació dels Regidors proclamats per l'article 29, i he de confessar que, sense sentir aquella impressió potser un bon xic romàntica d'alguns dels oradors de la Lliga Catalana, jo — perdoneu-me que parli en aquest sentit d'una manera personal — i alguns dels nostres amics ens hem alarmat, i ens hem alarmat perquè la defensa que han fet els nostres adversaris de la Lliga Catalana de l'article 29, això havia de portar forçosament en aquests bancs una reacció que fes que s'anés d'una manera radical i definitiva a suprimir aquests Regidors, perquè potser un dels últims reductes de la reacció que lluita encara contra la consolidació de les llibertats de Catalunya i de la República...

El Sr. TRIES DE BES: Tagamanent.

El Sr. CASANOVES: No anem a casos particulars; hem de legislar per a tots els casos generals. És parlava aquí d'automatisme, de sorteig, com es parlava també d'intervenció del Poder. Tres procediments, es deia. Automatisme, és cercar sempre la categoria que aquestes lleis automàtiques dona, o bé un privilegi d'aptitud, com un ex-funcionari, o bé una categoria social, com la de propietari. Tot això és el que preveuen les lleis de la monarquia, respecte a categoria per anar a substituir d'una manera automàtica als Regidors de l'article 29, i nosaltres, si les lleis encara no tenen el ritme que les exigències naturals de la República volen, nosaltres hem de fer que aquestes lleis en aquest moment es posin a to, perquè ja s'ha vist que abans es parlava en una d'aquestes intervencions d'un propietari i d'un treballador, quan s'ha contestat molt bé des dels bancs de la Majoria que som una República de treballadors i que avui l'única categoria que pot completar aquesta personalitat política és precisament la del treball, com també ho hem estatutit dintre del nostre Estatut Intern de Catalunya.

El Sr. SOL: Nosaltres també treballem.

El Sr. CASANOVES: Jo no acostumo mai a interrompre, senyor Sol, i ja en parlarem de tot això, així com de les definicions del caciquisme que han fet les VV. SS., d'una manera ben acomodaticia, per cert, i que no és precisament el caciquisme que nosaltres volem enderrocar.

Per altra banda, si es fa per sorteig, confiem a la sort en aquests pobles precisament la gestió municipal en moments difícils, en moments en els quals precisa una garantia política, en moments que signifiquen també una garantia per a tots els pobles, no pas als millors ni als més selectes. Es parla d'intervenció del Govern, si no d'una manera total, d'una manera indirecta, i, ¿què voleu que tingui un Govern responsable, un Govern democràtic, fruit d'un Parlament, fruit d'un sufragi, que porta l'alta direcció de tot el de Catalunya en aquestes hores, i té la responsabilitat també de què es concedeixin aquestes llibertats? Ningú més que ell ens dona la garantia de què sabrà trobar totes les persones solvents perquè en aquests moments, precisament difícils, siguin substituïts els Regidors de l'article 29. Perquè, a més, aquí no s'ha dit tot, ni com sorgiren aquests articles 29. Els articles 29, es deia en el transcurs d'aquesta discussió, potser d'una manera esporàdica, són la resultància de les voluntats adverses d'un poble, del caciquisme local, i aleshores ve aquest article 29. Moltes vegades aquest article 29, fins allà on l'opinió no és viva, és la voluntat inviolable del Secretari; inclús d'aquest, que està per damunt, perquè té més coneixements, de molts dels Alcaldes, perquè aquests no coneixen tots aquells trucs, no tenen aquelles nocions ni saben trobar aquell marge d'eufemisme en procedir en totes les coses per a sofisticar la voluntat popular. Jo ho he vist pràcticament en molts pobles. Molts dels que representen les forces revolucionàries i l'esperit del poble, no varen poder ésser proclamats quan les eleccions, perquè vosaltres, que no ignoreu la Llei electoral, sabeu que per proclamar un Regidor ha d'ésser un ex-Regidor, i els ex-Regidors es trobaven precisament en els antics Partits que representaven el cacicat en aquells pobles, i les forces noves no tenien cap Regidor. Em direu que hi ha el procediment de l'antivotació. Ja sabeu vosaltres també que en molts d'aquests pobles està a l'arbitri del Secretari obrir aquests collegis electorals, i amb qualsevol motiu pot impedir l'exercici d'un dret d'aquests pobles on encara no hi ha entrat la República. La intervenció del Poder significa en aquest cas, ja que es defensa com un reducte de la reacció, aquest Poder ha de vetllar, ha de portar a tot arreu l'alenada democràtica que l'inspira, la força revolucionària que és la seva essència i el nou alè de tota la democràcia.

Caciquisme! Jo sols n'he vist un de caciquisme discutit aquí; el caciquisme que significa un reflexe del Poder central. N'hi ha d'altres; un amic meu i molt estimat, de la Comissió, el senyor Fontbernat, feia una exposició i parlava del caciquisme industrial. Parlava d'apoderats que es constitueixen en els collegis i impideixen que votin candidatures amb tota aquella llibertat amb què ha de votar un ciutadà. I és més, els foragiten de les obres i dels tallers en rebellar-se contra això, perquè després sofreixen el pacte de la fam. Hi ha propietaris, també, tan poc escrupulosos que

obliguen als seus treballadors, amb amenaces de deshaucis, amb elevació d'arrendaments, amb totes les dificultats que pot causar un propietari al treballador del camp, perquè voti contra la seva consciència. I n'hi ha un, com jo deia en aquella meua interrupció de l'altre dia al senyor Ventosa i Calvell, que, cal confessar-ho, va salvar d'una manera molt elegant i parlamentària, deia jo en l'esmentada interrupció: Cacic, n'hi ha un altre, hi ha el Rector de cada poble, que treballa avui contra la República, contra la democràcia i contra les llibertats. I aquest és també un cacic, perquè si els altres tenen un marge de poder terrenal, aquests subverteixen les consciències amb promeses d'un altre regne i abusant potser de la credulitat de la gent, i amb un ministeri que sense ésser d'aquest món vol tenir la participació de les coses terrenes, perquè no s'accontenta amb la frase històrica i real de donar al Cèsar el que és del Cèsar, sinó que vol el de Déu i el de l'home. Aquests Rectors que, perquè la República ha adoptat Lleis laiques, que perquè imposa la sobirania civil, perquè vol que sigui l'expressió de la democràcia i no estigui la gent sotmesa a cap dogma, treballen com enemics i s'ocupen a tots els pobles, més que del ministeri de Déu, d'obtenir el poder del poble, al costat dels cacics de la reacció dels que treballen contra la República. Aquests són tots els cacics, i aquests no els trobarem en aquest banc, sinó en els d'en front, amb la ideologia d'ells i dels interessos polítics que vosaltres representeu.

Contra aquest reducte de l'article 29 s'havia d'aixecar i vibrar, donant la cara davant de l'opinió, amb tota claredat, sense eufemismes de cap classe, amb la intervenció del Poder, perquè quan unes majories han portat aquest Govern aquí, aquest Govern té l'obligació d'intervenir i d'extirpar també allà on hi hagi encara aquella ronya que no caigué tota el dia 12 d'abril. (*Molt bé, molt bé.*)

Això, per tant, tampoc és una prima per haver guanyat les eleccions la Majoria d'Esquerra Republicana. Això, és un dret, i això és un deure que té aquest Govern d'intervenir-hi. No es pot confiar, doncs, ni a l'automatisme ni al sorteig, ha d'ésser la intervenció del Poder. Però, ah!, en relació a les eleccions ha estat un dels arguments que es fan a la discussió d'aquest Projecte de Llei. Es feia aquesta discussió i es deia: Aquest Projecte ve apremiant, d'una manera immediata perquè ara hi ha les eleccions. Expliquem com i de quina manera nasqueren aquells articles 29. Nasqueren abans del 12 d'abril per aquells procediments, i potser perquè molts d'aquells pobles no van poder expressar la seva voluntat respecte a les dificultats d'ordre general que trobaren en tots moments, però immediatament a Catalunya es va produir un fet. Ahir, un distingit company nostre, parlant d'aquestes coses precisament, ho recordava. Es va produir un fet a Catalunya, que a tot arreu on hi havia algun article 29, foren els Comitès revolucionaris els que s'apoderaren dels Ajuntaments. Jo estava aleshores a la Generalitat, nosaltres formàvem aleshores el primer Govern de Catalunya, que es formava en aquell sentit de Comitè revolucionari de

Catalunya; jo aleshores tenia el Departament de Governació. Els Comitès estaven apoderats de tots aquells llocs on hi havia l'article 29. La Generalitat ho sostingué a tot arreu on hi hagué aquests enemics de la República, davant la defecció que també sentien els monàrquics en aquells moments; però aleshores vingueren uns escrúpols legalistes del Ministre de la Governació, don Miguel Maura, i ell fou precisament el que portà a tots els Ajuntaments de Catalunya els articles 29, i fou en aquells moments que hi hagué potser una pugna sorda, una guerra sorda, entre la Generalitat i entre aquest Ministeri de la Governació, que aquí sostenia, precisament, les forces reaccionàries. No tingué transcendència, ni s'exterioritzà, perquè aquell Govern també tenia l'altra direcció de tots els destins de Catalunya i no podia per una anècdota immediata comprometre aquests alts destins. Però sempre hi hagué l'esperança i l'estímul de què es produiria aquesta renovació, i ho recordava amb paraula eloqüent en exposar aquest Projecte de Llei el senyor Conseller de Governació actual, el nostre estimat amic senyor Selves, i deia: No, no és que haguem copiat res de Madrid, en tot cas han copiat ells de nosaltres. Era un Projecte de Llei elaborat a iniciativa d'un dels Diputats més il·lustres que ha tingut la Majoria republicana a les Corts, d'un dels nostres companys de les comarques gironines, l'Il·lustre Albert de Quintana i de Leon.

Per tant, no ha estat cap còpia, i ara és natural que sentem tots aquests incidents que s'han produït en el transcurs d'aquesta discussió, perquè jo crec admirablement defensat el Projecte de Llei per tots els companys de la Comissió i que no ha de tenir moltes dificultats l'admissió d'aquest article addicional. Si les eleccions municipals no estiguessin convocades abans del 10 de maig, aquesta regirà amb la seva totalitat el dia 15 del mateix mes. Prego a la Comissió que vulgui estudiar-ho amb deteniment i vegi si procedeix l'addició d'aquest article addicional.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: He demanat la paraula per exposar en primer terme la meua sorpresa per la presentació des dels bancs de la Majoria d'aquest article addicional, i dic la meua sorpresa perquè és un article addicional que ve a variar un dels aspectes fonamentals d'aquesta Llei que estem discutint. I semblava natural, a primer terme, que la iniciativa d'una modificació d'aquesta mena partís del Govern, i en segon terme que no es formulés a darrera hora la discussió d'un Projecte, i per sorpresa o addició d'un article addicional. Consti que dic sorpresa en termes parlamentaris i generals, perquè en realitat això no és més que la confirmació d'algunes coses que han vingut passant i a les quals vaig fer referència l'altre dia en parlar dintre de la discussió d'aquest Projecte de Llei, quan jo deia que apareixien subvertits els conceptes, perquè generalment en tot règim normal és el Govern el que porta la iniciativa i la responsabilitat i és la Majoria la que recolza les iniciatives i propostes del Govern. I aquí, ja en la gestació del Projecte de Llei, es va manifestar el camí contrari, que s'ha confirmat després,

quan l'altre dia en una de les meves propostes el senyor Conseller de Governació es va mostrar disposat a acceptar-la i va haver de desistir després per imposicions de tota o de part de la Majoria. I, últimament, es manifesta ara amb la presentació d'un article addicional que amb la nostra sorpresa ha formulat el senyor Casanoves.

El Sr. CASANOVES: No, amb sorpresa de la Majoria.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No volem entrar, senyor Casanoves i senyors Diputats, a examinar, a parlar, a debatre grans fórmules, i grans paraules, no; volem situar-nos en el terreny concret i precis de la discussió del Projecte de Llei. I jo tinc l'esperança, fins coneixent les dificultats de convèncer a la Majoria, de què després del que diré, la Majoria i el mateix senyor Casanoves estaran conformes amb la meua proposta.

Diu l'article addicional que es formula que si el 1.er de maig no s'han convocat eleccions, en aquest cas el dia 15 del mes entrarà en vigor íntegrament aquest Projecte de Llei. I el senyor Casanoves, per a recolzar aquesta proposta, diu que ho fa en vista de la manera com han defensat els de la Lliga Catalana l'article 29; és un baluart del caciquisme, diu, un niu d'enemics de la República, un perill per tot el règim establert. I nosaltres creiem que no. I vaig ja a expressar el meu concepte. Quan l'altre dia, perquè sempre m'agrada col·locar-me en el terreny de les solucions pràctiques i de les intelligències possibles, vaig dir: «si admetem que tinguin d'ésser variats, substituïts els Regidors que han estat elegits en virtut de l'article 29, adoptem almenys unes garanties» i les garanties que demanàvem al senyor Conseller de Governació, eren dues. La primera, que el President de la Comissió gestora no serà designat per nomenament governatiu sinó que serà nomenat pel mateix Partit que en les eleccions del novembre passat, presidida per vosaltres, obtingué major nombre de vots en els Municipis respectius; i la segona, que prenguessin possessió el mateix dia de començar el període electoral o, si no era possible això, que almenys que tinguessin en compte la seva actuació totes aquelles disposicions que aquesta Llei electoral imposa durant el període electoral com a garantia de seguretat. Desgraciadament aquestes propostes, malgrat la bona voluntat del senyor Conseller de Governació, no han estat acceptades, i ara ve el senyor Casanoves i diu que si no hi han eleccions el 30 d'abril no és possible que exigeixi per més temps aquest perill que ha subsistit durant dos anys i hem d'anar a renovar els Ajuntaments elegits per l'article 29. I jo li dic al senyor Casanoves i als senyors Diputats que em situo en el seu mateix terreny. Voleu que cessin els Ajuntaments que hagin estat elegits per l'article 29? Conforme. Si el dia 1.er de maig no s'han convocat unes eleccions, cessaran els Regidors nomenats per l'article 29. Quina és la meua fórmula? Doncs que en aquells Municipis es convoquin eleccions. I així anem a nomenar, convocades eleccions per sufragi universal, directe i secret, els que hagin de substituir aquells Regidors nomenats per l'article 29. Ja tenim una fórmula clara i precisa i que no crec que vosaltres democràticament pogueu rebutjar. El que no pot

ésser és que destituïm, que treguem els Regidors de l'article 29, per nomenar unes Comissions gestores que hagin d'actuar per un període indefinit, perquè això tampoc s'ha fet en la Llei votada per les Corts Constituents. Jo em permeto en aquest respecte cridar l'atenció sobre una notícia que avui mateix publiquen els diaris. S'ha parlat de què era possible que a tot Espanya no es celebrassin les eleccions municipals el 30 d'abril. Doncs bé: en previsió d'això el Govern diu que de totes maneres abans del 30 d'abril es celebraran les eleccions en aquells Municipis en els quals en virtut de la Llei de desembre darrer varen ésser substituïts per Comissions gestores nomenades automàticament els Regidors elegits per l'article 29 de la Llei electoral, que segons l'article 4.ª de la mateixa Llei no poden tenir en llur càrrec una duració major de tres mesos. I no podent tenir una duració major de tres mesos perquè es va entendre, i es va entendre bé per les Corts Constituents de la República, que no era possible en cap cas, en bona doctrina, en bon règim democràtic, que hi haguessin uns Ajuntaments per nomenament governatiu que poguessin substituir per un període indefinit. Per consegüent, ja tenim explicada la nostra posició. ¿Voleu que desapareixi el baluart del caciquisme? Bé, conforme; que desapareixi. Però no poseu, no el substituiu, per un altra baluart semblant. Que es convoquin eleccions per elegir els substituïts d'aquests Regidors per mitjà del sufragi universal, i aleshores tots estarem conformes i acceptarem l'article addicional.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó, per la Comissió.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: En principi acceptem l'esmena, però en allò que estigui d'acord amb el que he dit abans.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Les paraules que acaba de pronunciar el senyor Ventosa i Calvell m'han fet reflexionar i em veig obligat a contestar d'una manera concreta. Volem deixar de banda aquesta mena de trets, que en artilleria es diuen per elevació, que cada vegada s'han anat disparant contra aquest Govern. Sembla com si es volgués ja establir d'una manera segura i certa que entre aquest Govern i la Majoria hi ha un divorci.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No. No un divorci, sinó que vosaltres seguïu la Majoria.

El Sr. CONSELLER de Governació: Però això significa minimitzar la funció de Govern; i minimitzar la funció de Govern, senyor Ventosa i Calvell, si ens conegués més bé personalment als que formen el Govern, sabria que som persones que no ens hem deixat minimitzar per res ni per ningú. Nosaltres deïem, i ho repeteixo, som homes que formem part d'un Partit que té la majoria i ha d'existir una compenetració evident entre la Majoria i el Govern. Tenim sempre aquell criteri d'escollar les veus de les persones que actuen en una Majoria, però nosaltres no actuem pas en forma de dictadura, som demòcrates i en aquest sentit ens recolzem en la Majoria.

Dit això, que ja vaig manifestar en una altra ocasió, però que ara m'he vist precisat a repetir, s'ha

plantejat el segon problema. Un problema que em permetrà la Presidència de la Cambra que exposi: diuen que s'ha presentat en forma reglamentària, i jo que conec l'esperit reglamentarista de la V. S. sé que si hagués estat antireglamentari no ho hauríeu permès.

El Sr. PRESIDENT: Han dit que havia estat una sorpresa, però una sorpresa perfectament normal i reglamentària.

El Sr. CONSELLER de Governació: Crec que és reglamentària, però per aquest Govern no ha estat una sorpresa; coneixia la presentació de l'esmena i en principi havia donat la seva aprovació sense que això vulgui dir que es cerqués entre tots la forma de donar-li una millor extensió que crec que els seus firmants no tindrien inconvenient en acceptar.

I també diuen: ¿Per què aneu a fer aquest nou article per a posar en mans d'unes Comissions gestores i per un temps indeterminat la funció municipal? ¿Es aquesta la pregunta? La menció que ha fet la V. S. fa que li digui que jo crec que no ha d'haver-hi inconvenient per part de la Comissió en acceptar en principi l'esmena ni per part dels firmants de l'esmena de què tingui unes limitacions, i fins entenc que podrien ésser en la següent forma: que tres mesos després de l'actuació d'aquestes Comissions gestores forçosament s'hagin de convocar eleccions municipals en els llocs on regissin aquestes Comissions.

Ara bé; ¿per què hi ha hagut necessitat de presentar aquest article addicional? Ja ho ha dit en la defensa que ha fet el nostre estimat amic senyor Casanoves, argumentant d'una manera brillant; però jo voldria afegir un argument, i és que en discutir-se aquest Projecte de Llei i a l'aprovar-se una llei, que potser s'aprovarà dintre d'uns moments, produïm en els Ajuntaments on hi ha els articles 29 un estat interí, i tots els estats interins, i a Catalunya n'estem sofrint moltes conseqüències, porten una forta pertorbació. Sembla com si veritablement les autoritats estiguessin minimitzades i com si allà la gent no tingués la deguda responsabilitat en els càrrecs de Govern, i llavors es produeix aquest fenomen d'inquietud espiritual i moral, que dintre dels pobles portaria no solament un defalliment, sinó un estat, podríem dir-ne anàrquic, que des del Govern no podem admetre. I perquè no es produeixi un estat d'interinitat en el supòsit, senyor Ventosa i Calvell, de què el 1.er de maig no estiguin convocades eleccions municipals, llavors nosaltres perjudicariem aquests Ajuntaments, perquè moralment han quedat destrossats i anorreats i no tindrien solvència moral per a regir els destins llurs Comissions gestores. Per això es podria limitar la vida d'aquestes Comissions a un termini fixe, talment com es fa en la Llei de la República espanyola, ja que no fent-ho així podríem donar una inestabilitat que tampoc ens interessa. Això és el que havia de manifestar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El senyor Selves acaba d'exposar un argument que a mi no se m'havia ocorregut, en contra de la proposta, i és que en cap cas és convenient per la vida municipal una interinitat. Solament que per acabar amb aquesta interinitat, el senyor Conseller de Governació en proposa dues: una, des d'ara fins el 15 de maig; l'altra, de tres mesos. Jo dic al senyor Conseller de Governació que discutim una cosa que en definitiva, des del punt de vista de la V. S. té molt poca importan-

cia. Podríem assenyalar un termini de tres mesos per a la celebració de les eleccions, després de l'actuació de les Comissions gestores, i jo dic: Per què no anem directament a celebrar les eleccions municipals en aquests Municipis, tal com està previst per la llei?

El Sr. CONSELLER de Governació: Em permet una interrupció la V. S. per a guanyar temps? Perquè en aquests Ajuntaments regeixen unes autoritats per virtut de l'article 29, que volem treure.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No m'ha entès la V. S. Jo dic que anem a aplicar el dia 14 de maig el Projecte com si hi haguessin eleccions, és a dir, nomenar les Comissions gestores, i als cinc dies començarà el període electoral, farem les eleccions i es constituïran els nous Ajuntaments designats per sufragi, amb el que estalviarem un període d'interinitat de tres mesos, durant els quals actuaran unes Comissions gestores interines i tindran tots els perills que la interinitat comporta, segons acaba de manifestar el senyor Conseller de Governació. La meua protesta és aquesta, i em sembla més senzilla, més racional i fins més adequada a les vostres finalitats, a la vegada que més respectuosa per la vida municipal, però vosaltres ho estimareu a la vostra manera perquè teniu els vots per a votar el que us sembla. Nosaltres hem de fer constar el nostre criteri i posar de manifest allò que ens sembla una arbitrarietat contra la vida municipal i contra el règim democràtic. Pel demés, jo he de dir que des del moment que hi ha una esmena que s'ha declarat acceptada en principi, però amb una proposta de modificació, crec que el més natural és que la Comissió la redacti després de deliberar, com és lògic, i es porti la proposta a la Cambra perquè es prengui l'acord.

El Sr. PRESIDENT: Caldrà potser que primer el senyor Casanoves, signant de la proposició, formulí alguna suggerència sobre el Projecte per la bona marxa del debat.

El Sr. CASANOVES: Per a contestar, en primer terme, la impugnació del senyor Ventosa a les meves paraules anteriors. He de declarar de totes maneres que no ha entrat en el fons de la qüestió, limitant-se a una reproducció de la discussió, i he d'aclarir, també, que les meves paraules no han estat dissimulades per cap eufemisme. Som partidaris de les Comissions gestores pels motius abans exposats: per a oposar-les a un caciquisme. Crec que amb això es pot donar per contestat el que ha dit el senyor Ventosa respecte a la meua intervenció. Però la V. S. dona un altre aspecte a la qüestió; diu que anem immediatament a les eleccions i no fem unes interinitats. ¿I per què? Si aquestes interinitats de les Comissions gestores són per anar a una acció depuradora, està ben clar que hi hem d'anar majorment si en aquells pobles no hi ha entrat l'alè i l'esperit de la República. Perquè hi ha pobles que ens consta que es volen negar a hissar la bandera el dia 14 d'abril, que és el dia de les nostres llibertats i d'aquelles de la República d'Ibèria. Això cal dir-ho clarament perquè arribi tota l'expressió del Poder de la República dintre de les Lleis. En altra forma, jo crec haver contestat les pa-

raules que s'han pronunciat sobre automatisme, serveis i intervenció del Poder. És aquí on la sensibilitat de Lliga Catalana se sent més revoltada i el que justifica el que es fa en relació als articles 29, reduïdes de la reacció i de la monarquia. Abans de contestar les paraules amables que m'ha dirigit, eloqüents com a seves, el Conseller de Governació, recolliré unes paraules del senyor Ventosa i Calvell, dient-li que, naturalment, com a tàctica parlamentària i argument polèmic, hauríem pogut produir un cert efecte en aquests bancs. Però ha produït sorpresa aquesta proposició d'addició per part d'un grup de la Majoria? Per això es demana que quedi reglamentàriament damunt la taula. En altre aspecte, diu que pot haver produït sorpresa al Govern. La V. S., com a parlamentari antic, sap que, sovint, es canvien impressions pel Govern, la Comissió i alguns dels Diputats de la Majoria perquè es presenti, d'una manera oficiosa, una proposició que doni lloc a un debat i a situar el Govern i la Comissió. Doncs això ha passat abans. Jo no podia venir a sorprendre el Govern plantejant-li un conflicte sense haver-hi un canvi d'impressions, i sabent que, d'una manera coordinada s'hi anava a donar forma parlamentària, perquè el Govern donés les seves explicacions, la Comissió la seva opinió i, en definitiva, la Cambra la seva resolució. Jo contesto les paraules amables i eloqüents del meu il·lustre amic el Conseller de Governació, i he de dir que accepto, naturalment, la modalitat que proposa, la qual em sembla que diu — i parlo ara de memòria — que si abans del dia 14 de maig no estessin convocades les eleccions, després del 15 de maig regirà la Llei en la seva totalitat, i perquè no regeixi indefinidament en aquest acord es disposa que, en aquest cas, les eleccions municipals dels Municipis afectats es convocaran als tres mesos de la data. Perfectament, però és necessari que es pugui anar immediatament a les eleccions perquè, altrament, no ens sostreuriem d'aquestes influències insanes, d'aquestes concupiscències de què hem parlat, perquè cal ajudar a què s'obri amb independència i dignitat per tots els ciutadans, àdhuc pels que mai n'estem allunyats, quan sabran caminar amb els nous caminadors que els hi donen les Lleis democràtiques i liberals de la República. És per això que jo ho accepto. Com sigui, senyor Ventosa i Calvell, que moltes vegades en el transcurs d'aquesta República nostra han passat coses, no en faig retret i no parlo per la V. S., perquè jo sempre parlo de manera objectiva i no personal, i s'ha dit per part vostra «que s'han establert llibertats democràtiques de les quals nosaltres en som exclusius» és perquè, potser encara avui, en les hores que vivim — jo no vull produir inquietud amb les meves paraules — però encara, potser, la República ha d'ésser pels republicans, i hem de dir-ho plenament convençuts davant del país, perquè necessita la fe dels homes que l'han portada i han d'acabar-la de consolidar amb totes les seves avantatges. (Molt bé, en la Majoria.) En altre aspecte jo no tinc res més que dir, sinó que agraeixo a la Comissió de benivolència amb què ha acollit aquesta proposició incidental que, naturalment, amb les

suggestions que han fet el Conseller i la Comissió, jo deixo tota la llibertat per a la redacció del text que hi vulguin donar, perquè sé que serà l'expressió de la voluntat d'aquesta Majoria i la garantia dels pobles que hem de tractar de redimir. (*Molt bé, molt bé!*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull, per la Comissió.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: La Comissió, tenint en compte el text proposat, si els senyors de la Comissió creuen que ens hem de reunir, es podria suspendre la sessió uns moments.

Diversos senyors DIPUTATS: Sí, sí.

El Sr. PRESIDENT: Es suspèn la sessió perquè es reuneixi la Comissió i vegi si es troba una fórmula adequada.

(*Es suspesa la sessió i represa als deu minuts.*)

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: En nom de la Comissió, té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: La Comissió acceptant l'esmena formulada pel senyor Casanoves i demés signants, i recollint aquella part que de les manifestacions de la Lliga Catalana ha acceptat el senyor Conseller de Governació i sobretot tenint en compte el que es podia unificar de la proposició original i de les manifestacions del senyor Selves, ha arribat a la fórmula que sotmet a la Cambra.

El Sr. PRESIDENT: Doni's lectura de la nova redacció de la proposició feta per la Comissió.

Un Sr. SECRETARI: «Al Parlament: Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar al Parlament de Catalunya es serveixi acordar el següent com a esmena al que sigui l'últim article aprovat del dictamen del Projecte de Llei referent a la renovació dels Regidors nomenats per l'article 29.

Article addicional. Si les eleccions municipals no estessin convocades abans del dia 1.er de maig d'enguany, aquesta Llei regirà en la seva totalitat des del dia 15 del mateix mes de maig. En aquest cas es convocaran eleccions municipals dels Municipis afectats als tres mesos de la data.»

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No per allargar la discussió, només per a fer-vos notar que allarguem el període de les Comissions gestores per un termini que pot arribar a ésser de seixanta dies més llarg que el termini que com a màxim varen fixar les Corts Constituents de la República, és a dir, que volem apurar la gestió d'aquestes Comissions durant el màxim de temps possible. No tinc interès en fer constar res més.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article, tal com ha quedat redactat novament per la Comissió?

Diversos Srs. DIPUTATS de Lliga Catalana: Amb els nostres vots en contra.

El Sr. PRESIDENT: Resta aprovat amb els vots en contra dels senyors Diputats de Lliga Catalana. Resta pendent de votació per a una sessió pròxima la totalitat del dictamen.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de l'Estatut Interior de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Va quedar ahir en l'ús de la paraula el senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Jo vaig quedar en l'ús de la paraula, però em sembla que donat l'avançat de l'hora, fóra preferible suspendre la sessió.

El Sr. PRESIDENT: Havent entrat ja en la discussió de l'Estatut Interior de Catalunya, se suspèn la sessió.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de l'Estatut Interior de Catalunya.
3. Votació definitiva del Projecte de Llei relatiu a la substitució dels Regidors nomenats per l'article 29 de la Llei electoral.

(*S'aixeca la sessió a tres quarts de nou i deu minuts de la vetlla.*)

